

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/316190930>

YENİ BELGELER IŞIĞINDA ADANA'DA İSKÂN EDİLEN NOGAY KABİLELERİ (KIRIM SAVAŞI SONRASI 1859-1862)

Article · March 2017

CITATIONS

0

READS

103

1 author:

Derya Derin Paşaoğlu

Karadeniz Technical University

20 PUBLICATIONS 9 CITATIONS

SEE PROFILE

DEDE KORKUT'UN İZİNDE 30 YIL
PROF. DR. ÜÇLER BULDUK'A ARMAĞAN

TÜRK TARİHİNE DAİR YAZILAR

ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫ ТАРИХЫНА БАЙЛАНЫСТЫ ЗЕРТТЕУЛЕР
TURKİY XALQLAR TARİXİGA DOİR İZLANIŞLAR
ТҮРК ТАРИХЫ БОЮНЧА ИЗИЛДӨӨЛӨР
TÜRK TARYHYNA DEGIŞLI ÝAZGYLAR
TÜRK TARİXİNƏ DAİR YAZILAR

تورك تاريخينه دائر يازيلر

Yayın Koordinatörü • Yaşar HIZ
Genel Yayın Yönetmeni • Aydın ŞİMŞEK
Editör • Alparslan DEMİR
Kapak Tasarım • Esra YILDIZ
İç Tasarım • Aslı YILMAZ
Sosyal Medya • Mertcan KOÇALI

Birinci Basım • © Mart 2017 /ANKARA
ISBN • 978-605-180-653-2

© copyright

Bu kitabın tüm yayın hakları yazarlarına aittir. İzin alınmaksızın başka yerde yayınlanamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

Gece Kitaplığı

Adres: Korkut Reis Mh. Yeşilırmak Cd. 10 / B Demirtepe
Çankaya/ANKARA
Tel: 0312 384 80 40

web: www.gecekitapligi.com
e-posta: gecekitapligi@gmail.com

Baskı & Cilt

Bizim Büro Matbaa

Sanayi 1. Cadde Sedef Sk. No: 6/1
İskitler - Ankara

Sertifika No: 26649
Tel: 0312 229 99 28

DEDE KORKUT'UN İZİNDE 30 YIL
PROF. DR. ÜÇLER BULDUK'A ARMAĞAN

TÜRK TARİHİNE DAİR YAZILAR

ТҮРКІ ХАЛЫҚТАРЫ ТАРИХЫНА БАЙЛАНЫСТЫ ЗЕРТТЕУЛЕР

TURKİY HALQLAR TARİXİGA DOİR İZLANIŞLAR

ТҮРК ТАРИХЫ БОЮНЧА ИЗИЛДӨӨЛӨР

TÜRK TARYHYNA DEGIŞLI ÝAZGYLAR

TÜRK TARİXİNƏ DAİR YAZILAR

تورك تاريخينه دائر يازيلر

İÇİNDEKİLER

Önsöz	15
Kısaltmalar	18
Hatıralar Kuşlar Gibi, Dal İster Konacak (Veysel Gökberk Manga)	19

I. SİYASET

Kaçar Hanedanı'nın Menşei ve İran'da Yükselişi: Ağa Muhammed Han Dönemi (Abdolvahid SOOFİZADEH).....	51
Bölgeselleşme ve Feodal Çekişmeler Kısacasında Buhara Hanlığı'nın Çöküş Süreci (Selim Serkan ÜKTEN).....	65
İslam Devrimi Öncesi İran Azerbaycanı: Pehlevilerin İzlediği Siyasî, Ekonomik ve Kültürel Politikalar (Sonay ÜNAL).....	95
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Gerçekleri (Dinora ZHUMATAYEVA)	113
Çek Şarkiyatçı Alois Musil'in Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'ndeki Faaliyetleri: Cihad, Eğitim-Kültür ve Şark Misyonu (Bilge KARBİ)	151
Enver Paşa (1918-1922) (Aslan TURLYBEK).....	179

II. TEŞKİLAT

Türk Devlet Geleneğinin Mitolojik Kökenleri (Mustafa GÖKÇE).....	233
Kutadgu Bilig ve Eski Türk Devlet Nazariyesi (Özgür TÜRKER).....	263
Timurlu Devlet Teşkilâtında Vezîrlük Müessesesi (Ali Rıza YAĞLI)	283

Babîâlî'de Mevcut Olan Aklâm'ın Keyfiyeti (Levent KÜÇÜK)	315
Babîâlî Tercüme Odası Kütüphanesi (Sezai BALCI)	333
Türk Denizciliğine Dair Bir Rus Literatür Taraması <i>Morskoy Sbornik</i> (Mesut KARAKULAK)	369
Çarlık Rusya ve Osmanlı Devleti'nin Askeri Modernleşmesi Üzerine Bir Karşılaştırma: Cevdet Paşa'nın Benzetmesi Ne Anlam İfade Ediyor? (Oktay BERBER)	393
Tarihin Doğasına ve Tarihin Öğretimine Yönelik Epistemolojik İnançlar (Muhammet AVAROĞULLARI)	415
Sovyetik Ulus ve Devlet Yaratım Sürecinde Tarihyazımı (Fuat HACISALİHOĞLU)	427

III. GÖÇ ve İSKAN

Osmanlı Devleti'nde Vergilerin Göçlere Etkisi ve Kayıp Köyler Meselesi (Alpaslan DEMİR)	441
"Terk-i Diyâr" Etmenin Arka Planına Bir Bakış: Osmanlı Merkez ve Taşra Yönetiminde Yaşanan Değişimlerin Göçlere Etkisi (XVII-XVIII. Yüzyıl) (Emine ERDOĞAN ÖZÜNLÜ)	473
Karaçay-Malkar Türklerinin Anadolu'ya Göçleri ve Eskişehir Bölgesine İskânı (Cemile ŞAHİN)	489
Yeni Belgeler Işığında Adana'da İskân Edilen Nogay Kabileleri (Kırım Savaşı Sonrası 1859-1862) (Derya DERİN PAŞAOĞLU)	513

IV. ŞEHİR ve EKONOMİ

İlk Türk-İslam Şehirlerinden Biri Olarak Balasagun (Cengiz BUYAR)	547

Kale-i Sultaniye, Ayvacık, Ezine, Bayramiç, Biga, Çan, Lapseki ve Dimeto'daki Yörükler Üzerine Bir Değerlendirme (1957 Numaralı Temettuat Defterine Göre)
(Şeyda BÜYÜKCAN SAYILIR)567

Mevlânâ ve Eflâkî'nin Eserlerine Göre Türkiye Selçuklu Devleti'nde Yetiştirilen Meyve ve Sebzeler (Eralp ERDOĞAN).....593

16-18. Yüzyıl Bursa Şer'iyye Sicillerine Göre Kasaplar ve Halkın Et İhtiyacının Karşılanması
(Ömer DÜZBAKAR).....615

Osmanlı Devleti'nde Çöp ve Çöplük Sorunu
(Yasin DÖNDER).....633

1886 Arslanbey Köyü Yangını ve Yapılan Yardımlar
(Oğuz POLATEL).....651

V. KÜLTÜR ve SANAT

Tebriz'deki Türk Mimari Eserleri (XVI-XIX. Yüzyıllar Arası)
(Cihat AYDOĞMUŞOĞLU)679

Yabancı Gözlemcilerin İzlenimlerine Göre Kazak Çadırının Özellikleri (Halida DEVRİŞEVA).....691

Türklerde Erkeklerin Kulağa Halka veya Küpe Takma Âdeti (Cihad CİHAN).....699

Eski Türk ve Hint Toplumlarında Kadının Yeri ve Değerlendirilmesi (Müslüme Melis ÇELİKTAŞ)733

Macaristan'da Türkoloji Çalışmalarına Genel Bir Bakış: Türkoloji'nin Gelişimi ve Macar Türkologlar
(Pınar YİĞİT TÜRKER).....745

Нежип Асым Языксыздын «кыргыз» термининин этимологиясы тууралуу макаласы
[Necip Asım Yazıksız ve Onun “Kırgız Kelimesinin İştikakına Dair” Adlı Makalesi] (Abdrasul İSAKOV)765

Yeni Belgeler Işığında Adana'da İskân Edilen Nogay Kabileleri (Kırım Savaşı Sonrası 1859-1862)

Derya DERİN PAŞAOĞLU*

Giriş

Nogaylar, Altın Orda Hanlığı'nın parçalanma sürecinde, bozkır kültürüne sahip, Deşt-i Kıpçak coğrafyasında hâkimiyet mücadelesi sürdürenlerin başarı için kendilerine taraf olmaya çalıştıkları savaşçı bir ulus olmuştur. XV. yüzyılda İdil Nehri'nin doğusunda, Saraycık²²⁷ şehri merkez olmak üzere Yayık ve Cim (Emba) nehirleri sahasında hareket etmişler ve Sirderya'ya kadar uzanmışlardır. Altın Orda Hanlığı'nın sol kol uruğları olan *Yedisán* adıyla bilinen Şirin, Arın, Kıpçak, Argun, Alçın, Katay ve *Mangıt* uruğlarından Şirinler başta olmak üzere ilk dördü Kırım tarafına göçmüşler, kalanlar ise *Nogay-Mangıt* adı ile anılmışlardır.²²⁸ Nogayların doğu kaynaklarında *Mangıt* olarak bilinmeleri²²⁹ Nogay Ulusu lideri Emir Edigü'nün *Mangıt* lideri Kutlu Kıya Beg'in oğlu olmasının yanı sıra Nogay Ulusu'nda hâkim boyun *Mangıtlar* olmasıdır. Nitekim Nogaylar Emir Edigü'den sonra oğlu Nureddin Mirza zamanında büyük bir siyasi birlik sağlamışlardır. Emir Edigü'den Musa Mirza'ya kadar Edigü oğlu mirzalar, Altın Orda'nın sol kol uruğlarında ve Özbek Hanlığı'nda kukla hanların yanında beylik makamında olmuşlar ve Musa Mirza'nın son döneminden itibaren müstakil hale gelmişlerdir.²³⁰

227 Serâcûk (Saraycık) ismindeki cûk (cık) küçük anlamına gelir ve Ulu-su (Yayık) Nehri'nin kıyısındadır. İbn Battûta, İbn Battûta Seyahatnâmesi, C. I., Çev. Sait Aykut, YKY Yay., İstanbul 2010, s. 327.

228 Akdes Nimet Kurat, **IV.-XVIII. Yüzyıllarda Karadeniz'in Kuzeyindeki Türk Kavim ve Devletleri**, Murat Kitabevi Yay., Ankara 2002, s. 281.

229 Barthold, Wilhelm, **Türk-Moğol Ulusları Tarihi**, Çev. Hasan Eren, TTK Yay., Ankara 2006, s. 22.

230 Vadim V. Trepavlov, **The Formation And Early History of The Manghit Yurt**, İndiana University Research Institute For Inner Asian Studies, İndiana 2011, s. 47; Derya Derin Paşaoğlu, "Nogayların Hanlık Veya Ulus Olma Sorunsalı", **Ankara Üniversitesi Tarih Araştırmaları Dergisi (TAD)**, C. 35, S. 60, 2016, s. 279.

XVI. yüzyılda Kazan ve çevresinin Rus hâkimiyetine girmesi, saf bir bozkır kültürüne ve ekonomisine sahip ve bağımlı Nogayları zor duruma sokmuştur. Geçim sıkıntısı, kıtlık ve hastalıklar Nogaylar arasında huzursuzluk ve iç mücadeleye zemin hazırlamıştır. Sorunların çözümü konusunda Edigü oğulları arasında çıkan görüş ayrılıkları ve kopmalarla Deşt-i Kıpçak coğrafyasında farklı bölgelere dağılmışlardır. Nogaylar, farklı zaman aralıklarında farklı bölgelerde, çeşitli boy ve kabileler halinde Edigü neslinden gelen mirzalar etrafında ve mirzaların isimleriyle karşımıza çıkmışlardır.²³¹

Kırım Hanlığı, Osmanlı Devleti ve Ruslar arasındaki siyasi ve askeri mücadelelerde kabilelerin farklı saflarda yer almasıyla bölgede kaygan bir zemin oluşturan Nogaylar, İdil'den Tuna'ya kadar Karadeniz'in kuzeyinde atlı ve bozkır kültürünü muhafaza etmişlerdir. Rusya'nın coğrafyadaki yayılmacı politikasıyla paralel olarak hareket sahaları daraldıkça, Kırım Hanlığı ve Osmanlı himayesini talep etmişlerdir. 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması'nın ardında yaşanan gelişmeler ve Rusya'nın bölgede uyguladığı politikalar Kırım halkını harekete geçirmiş ve XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarına göçler başlamıştır. XIX. yüzyılın başında Osmanlı Devleti'nin Rusya karşısında yaşadığı her askeri yenilgi ve kaybedilen topraklar Osmanlı Devleti topraklarına Müslüman halkın yaşadığı çeşitli büyüklükteki göç dalgası olarak yansımıştır. Bu yüzyılda yaşanan göçlerde, göçe iştirak edenlerin sayısal olarak ifade edilmesine göre en büyükleri Kırım Savaşı ve 93 Harbi sonrası yaşanmıştır. Nogay muhacirlerinin en kalabalık göçü de Kırım Savaşı sonrası yaşanan göç dalgasındadır.

Kafkaslarda *müridizm* hareketinin temsilcisi Şeyh Şamil'in 1859'da teslim olmasının ardından Rus ordusunun Kuban boyunda ilerlemesi ve bölgedeki Müslüman Türk ahaliyi göçe zorlaması, muhacir sayısındaki artışın temel nedenidir. 1859-1862 yılları arasında üç yıl gibi kısa sürede muhacir sayısı yüz binlerle ifade edilir büyüklüğe ulaşmıştır. Kırım Tatarı, Nogay, Çerkes, Dağistanlı ve diğer Kafkas halkları kurtuluşu halifenin himayesine sığınmakta bulmuşlardır. Yüz binlerce insanın gemilerle Osmanlı liman şehirlerine ulaşması, muhacir meselesine hazırlıksız yakalanan Osmanlı Devleti'ni hızla kurumsallaşmaya sevk etmiştir. Osmanlı Devleti 1860 yılında kurduğu *Muhacir*

231 Derya Derin Paşaoğlu, "Emir Edigü (Edige) ve Oğullarının Nogay Ulusu'ndaki Yeri", *Crimean Historical Review*, vol.1, Bahçesaray Kazan 2016, s. 28-64.

*Komisyonu*²³² ile muhacir meselesini tek elden yöneterek içinde bulunduğu ekonomik, siyasi ve askeri sorunlardan dolayı muhacirlerin mağduriyetinin artmamasına azami gayret göstermiştir. Osmanlı Devleti'nin muhacir iskân politikası, yapılan yardımlar ve yaşanan sorunlar Nogaylar açısından ele alınarak Osmanlı Devleti arşiv belgelerine dayanarak tarafımızdan doktora tezi olarak çalışılmıştır. Nogay muhacirlerini konu edinen belgeler esas alınarak iskân yerleri tespit edilmiş ve nüfus bilgilerine ulaşılmıştır. Edinilen sonuçlara göre; 1859-1862 yılları arasında Türkiye'de en kalabalık Nogay iskânı, Adana Eyaleti'ne yapılmıştır. Ardından Konya Eyaleti ve Ankara gelmektedir ve Rus sınırına yakın olmaması şartıyla boş arazisi olan her yere iskân yapılmıştır.²³³

Nogay muhacirlerinin iskânını, beraber geldikleri Kırım Tatarı veya Çerkeslerin iskânından ayıran çok önemli bir farklılığı vardır. Nogaylar bozkır kabile kültürlerini muhafaza etmektedirler ve aynı eyaletin içinde dahî olsa köylere aileler olarak dağıtılmayı (müteferrikan iskânı) reddetmişlerdir. Müstakil köyler kurulmasını talep ederek (müctemian) iskân edilmeyi istemişlerdir. Bu noktadan hareketle çözüme ulaşması gereken yeni bir mesele ortaya çıkmıştır zira mesele 3-4 bin kişilik köy kurmak için yer tespit meselesi değildir. Çünkü Osmanlı Devleti, muhacirlerin bir an evvel iskân edilip, ziraata alıştırarak kendilerine yetebilir hale gelmelerini istemektedir. Yani mesele söz konusu kalabalık nüfuslu gruplara müstakil köy kurmanın yanı sıra ziraat yapabilecekleri büyüklükte arazisi olan yerlerin tespit edilmesi gerekmektedir. Söz konusu iskân politikasında Adana Eyaleti'nin ön plana çıkması bir tesadüf değildir. 17. yüzyılda Evliya Çelebi'nin *kuş uçmaz kervan geçmez* olarak tanımladığı Çukurova bölgesinin, 1800'lerin başında en büyük handikapı bataklıkları ve dağları iken en büyük eksikliği yerleşik nüfusun yetersizliği olmuştur.²³⁴

232 A.MKT.NZD.300-70; A.MKT.NZD.300-88; Abdullah Saydam, **Kırım ve Kafkas Göçleri (1856-1876)**, Ankara 1997, s. 106.

233 Derya Derin Paşaoğlu, **Nogaylar, Nogay Göçleri ve Nogayların Türkiye'de İskânları**, Yayınlanmamış Dr. Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2009, s. 305.

234 Meltem Toksöz, "Bir Coğrafya, Bir Ürün, Bir Bölge: 19. Yüzyılda Çukurova", **Keçiçe**, S. 21, 2006, s. 97.

Nogay Muhacirlerinin İskânında Adana Eyaleti²³⁵

Tanzimat dönemi mülki taksimata göre Adana Eyaleti; Adana, Tarsus, Bilan, Karahisar, Nallu, Uzeyir ve Maraş sancaklarından oluşmaktadır.²³⁶

Adana Eyaleti'ne gönderilen Nogay muhacirlerinin iskân yeri olarak belgelerde zikredilen yerler; Ceyhan ve çevresi, Çukurova, Misis, Tarsus ve Yüreğir'dir.²³⁷ Cevdet Paşa *Ma'ruzat*'ında Helemite Kalesi'nden Misişe kadar Ceyhan Nehri'nin iki yakasında birçok Nogay köyünün kurulduğunu ifade etmiştir.²³⁸ Nogaylar tarafından kurulduğu bilinen köyler; Altıkara, Büyük ve Küçük Mangıt, Çakaldere, Çiftlikat, Kelemeti, Kılıçkaya, Mercimek, Sirkeli, Toktamış ve Yılankale'dir.²³⁹

Osmanlı topraklarına gelen ilk Nogay gruplarından olduğunu düşündüğümüz 640 kişilik bir grup Adana'da iskân olunmuştur. Bu grubun ilk olduğu açıkça belirtilmemiş ancak, elimizdeki belgelerden Adana'da iskân edilen Nogaylara ait en erken tarihli olanıdır ve bundan sonraya tarihlenen belgelerin hemen hepsinde yardımlardan ve muafiyetlerden bahsedilirken *akrabaları ya da emsali misillü* şeklinde bilinen prosüdüren takibi tarzında bahsedilmiştir. Ancak bu belgede *Kırım muhacirlerine yapılan yardımlar kendilerine de yapılacaktır* şeklinde ifade edilip detaylı açıklamalarla Osmanlı Devleti'nin muhacir iskân politikası doğrultusunda izlenen işlemler izah edilmiştir. Ayrıca Kırım muhacirlerinin yerleştiği yerlerde ya da yakınlarında bulunan halkın yardım yapacak gücünün olduğu, ancak *Nogayların müstakil bir köy olarak iskân edileceği yakınlarında ahalinin olmaması ve olsa da yardım yapacak güce sahip olmadıkları bu nedenle Nogayların sefalet ve zarurette bırakılmasının merhamet-i şahaneye sığmayacağı* belirtilerek gerekenler yapılmıştır. Çerkeslerle birlikte gelen bu grup, yetkililer tarafından Rumeli'de iskân edilmek istenmiş ancak bu fikir 8 hane dışındakilere bir türlü kabul ettirilememiştir. Anadolu'da ve müstakil bir köy olarak iskân edilmek isteyen muhacirlerden

235 Bu başlık altında verdiğimiz bilgiler Dr. çalışmamızda ulaştığımız sonuçları içermektedir.

236 Enver Ziya Karal, **Osmanlı Tarihi**, C. VI, TTK Yay., 5. Baskı, Ankara 1995, s. 128.

237 Derin Paşaoğlu, a.g.t., s. 305.

238 Ahmed Cevdet Paşa, **Sultan Abdülhamid'e Arzlar (Ma'ruzat)**, Haz. Yusuf Halaçoğlu, BKY Yay., İstanbul 2010, s. 141.

239 Hakan Kırımlı, **Türkiye'deki Kırım Tatar ve Nogay Köy Yerleşimleri**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2012, s. 46-65.

Çerkesler 15 ve 30 hanelik küçük iki grup oldukları için kendilerine yetecek arazisi olan Kütahya çevresindeki çiftliklerde iskân edilmişlerdir. Ancak Nogayların da aynı şekilde müstakil bir köy istemeleri üzerine Kütahya çevresinde bu nüfusa yetecek büyüklükte boş arazisi olan yer bulunamamıştır. Müstakil bir köy kurulabilecek boş arazi araştırılması için Erkan-ı harbiye zabiti Ali Rıza Efendi görevlendirilmiştir. Ali Rıza Efendi'nin yaptığı araştırmalar sonunda hazırladığı harita ve raporlara göre; *Adana eyaleti içinde iki üç mevkiide bunlara yetecek boş arazi bulunduğu, havasının mu'tedil, akarsuların bol ve toprağının verimli olduğu* belirtilmiştir.²⁴⁰

Adana Eyaleti'nde iskânın bir sonraki aşaması eyalet dâhilindeki boş araziler üzerinde köy yerlerinin tespit edilmesi meselesidir. 18 Ramazan 1276 (9 Nisan 1860) tarihli belgeye²⁴¹ göre; Erkan-ı harp binbaşlarından Tevfik Efendi, bu iş için görevlendirilmiş ve Nogaylarla birlikte Mersin'e gitmiştir. Tarsus'ta geçici iskân yerlerine yerleştirilen Nogaylardan yanına sekiz kişi almış ve Adana'daki boş arazileri araştırmak üzere bölgeyi gezmişlerdir. Muhacirler Üzeyir sancağı dâhilinde Kurtkulağı ve Misis arasında bulunan Çukur ve Arik ovalarının arasından çıkan Ceyhan Nehri'nin iki tarafına iskân edilmeyi seçmişlerdir. Adana'ya dönen ekip, zaptiye binbaşısı Yiğit Ağa'yı da yanlarına alarak toplam on iki kişi ile yeniden köy yerini tespit etmek üzere bölgeye gönderilmişlerdir. *Yarsuvad* adlı yeri beğendiklerini ifade eden muhacirler, bölgede oturan ahalinin kamıştan yapılmış ve *huğ* adı verilen evlerde oturduklarını ve bölgede taş ve kereste bulunmadığını, başka bir yerden getirmenin masraflı olacağını görerek kendilerine de bu evlerden yapılmasını kabul etmişlerdir.

5 Ramazan 1276 (27 Mart 1860) da Adana'ya gönderilen 1217 hane 4790 nüfusun²⁴² Tarsus'dan Adana'ya ve Adana'dan iskân yerlerine taşınması, onlara verilecek unların dağıtımı ile ilgili sorunlar yaşanmıştır. Unlar, Adana, Tarsus ve Karaisalı sancaklarının ahalarına, bazen de tüccar yüküyle Konya, Ankara ve Kayseri'den gelen devecilere 60'ar para ücretle taşınmıştır. Bu durum bölge halkının rehavet ve ilgisizliğinden kaynaklanmamıştır. Bölge ahalisi ziraatla uğraşmaktadır, kiracılık yapan hayvan sahibi çok yoktur. Olanlarda

240 İ.DH.28947, 2 Z 1275 (3 Temmuz 1859).

241 İ.DH.29488.

242 Yarsuvad'da iskân edilen grup olma ihtimali yüksektir.

yapılmakta olan *huğ* adı verilen hanelere ot, kereste, malzeme, odun ve kömür taşımaktadırlar. Öte yandan, susam, darı ve duhan ekme mevsimi olduğu için halk kendi işinin başındadır. Kısa bir süre sonrada yayla mevsimi başlayacağı için özellikle un ve ta'yinat taşınması konusunda büyük bir sıkıntı yaşanacağı endişesiyle Maraş sancağından hayvan temin edilmesi yoluna gidilmiş, hatta kiracılara Adana'da ot mevsimi başlamak üzere, hayvanların saman ve arpasından kurtulursunuz böylece alacağınız paranın tamamı size kalır şeklinde teşvik edilmiştir.²⁴³

Adana'da iskân edilen nüfusun büyük çoğunluğu Ceyhan Nehri'nin iki yakasına yerleştirilmiştir. Hatta buradaki Nogayların birbirleri ile olan bağlantısının sağlanması için 10.000 guruş masrafla bir kayık yaptırılıp, vergi muafiyetleri boyunca ücretsiz olmak üzere kullanımlarına sunulmuştur.²⁴⁴ Bu masrafın yapılması bölgede hatırı sayılır bir nüfusun varlığını gerektirir.

Arşiv belgelerine göre Adana'da iskân edilen Nogay muhacirlerinin mensup oldukları kabileler; Kuşbak,²⁴⁵ Kuşbak kabilesinden Hoca Ahmed Efendi takımı,²⁴⁶ Kelembet,²⁴⁷ Kılınç Mankıt²⁴⁸, Mangıt,²⁴⁹ Kumu,²⁵⁰ Toktamış,²⁵¹ Nevruzoğlu,²⁵² Nevruzoğlu kabilesi Hacı Timur Beğ Kasayoğlu takımı²⁵³, Peşto,²⁵⁴ Kıpçak,²⁵⁵ Pesnad²⁵⁶, Kuban kabilesi Hoca Kılıç ve Ahmed Efendi takımları²⁵⁷, Kasalay kabilesi Hoca Timur Beğ²⁵⁸ takımıdır. İç-il'de iskân

243 A.MKT.UM.401-97.

244 A.MKT.MVL.146-76.

245 A.MKT.UM.377-47; A.MKT.NZD.325-69; A.MKT.UM.449-77.

246 A.MKT.NZD.328-79.

247 A.MKT.UM.399-71.

248 A.MKT.NZD.311-67.

249 A.MKT.UM.422-46; A.MKT.UM.449-77; A.MKT.NZD.324-29.

250 A.MKT.NZD.314-65.

251 A.MKT.NZD.317-97; A.MKT.MHM.188-21.

252 A.MKT.NZD.317-97.

253 A.MKT.NZD.321-32.

254 A.MKT.UM.422-46; A.MKT.UM.449-77.

255 A.MKT.UM.422-46.

256 A.MKT.NZD.324-29.

257 A.MKT.UM.451-41.

258 A.MKT.NZD.335-61.

edilenler ise, Canboyluk ve Bedişkula kabilelerindedirler.²⁵⁹ Ek 1’de de görüleceği üzere Temmuz 1859-Şubat 1861 arasına tarihleyebildiğimiz Adana’da iskân edilen Nogay muhacir nüfusu en az 25.000 ila 27.000 civarındadır.²⁶⁰ Yeni arşiv kayıtlarıyla bu sayının artacağı muhakkaktır. Adana’da iskân edilen muhacirlere ait sadece bir adet nüfus defterine ulaşılabilmifştir. Ancak 104 hane 587 nüfusun kayıtlı olduğu defterde kabile bilgisi yoktur.²⁶¹

Adana’da iskân edilen Nogay muhacir nüfusunun bölgeye katkısını görmek adına Adana eyaleti nüfus verilerine bakmak gerekir. Osmanlı Devleti’nin 1831 nüfus verilerine ve 1877-78 nüfus verilerine ulaşılabilmektedir. 1831’den 1861’e kadar arada geöen 30 yıllık sürecin katkısı, mülki idaredeki değişiklikler ve sonraki verilerin iskân sonrası döneme, 1877-78’e tarihlenmesi sağlıklı değerlendirme yapmamızı engellemektedir. Ancak fikir vermesi aöısından Adana’daki nüfus artış verilerini aşağıdaki tabloda vermeyi uygun gördük. Adana Eyaleti’ne 1859-1862’de iskân edilen Nogay muhacirlerinin toplam nüfusu, İöel dışındaki Adana, Bilan, Azir ve Tarsus sancaklarının 1831deki toplam nüfusu kadardır. Adana Eyaleti içinde en kalabalık sancak İöeldir. İöel’e iskân edilen Nogay nüfusu sadece 135 hane 676 kişidir.

259 A.MKT.UM.405-73.

260 Derin Paşaoğlu, a.g.t., s. 421. Belgelerin iöerikleri, tarihleri Ek-1 ‘deki tabloda görülebilir.

261 Defter tarafımızdan yayınlanmıştır. Derya Derin Paşaoğlu, “28957 No’lu İrade-i Dâhiliye’ye Göre Nogay Muhacirleri Üzerine Değerlendirme”, **Kültür Evreni**, Yıl. 3, S. 10, Bahar 2011, s. 35. İ.DH.28957. Nolu defterin diğer nüshası için bkz. DH.MHC.1/60.

Adana Eyaleti- Vilayeti Nüfusu								
1831 Nüfusu			1874 Nüfusu		1877-78			
Adana Sancağı	Adana (Kasaba)	6.501	Kozan İçel Payas		Adana	Tartuş Karaisalı Mesin	102.551	
	Yüreğir (köyler)	1.000			Bilayköy Haçin Karhi Sis	33.622		
	Yüreğir (N)	677						
	Akçakoyunlu(a-şiret)	245						
	Sam Bayati (Ce-maat)	113						
	Dindarlu (Aşiret)	107						
	Sarıcam (aşiret)	550					Ermenek Anamur Sinanlı Sarikvan Köseler	45.107
	Aşağı Dindarlu	552						
	Karaisalı	1.182						
	Bilan Sancak	2.288						
Adana ve Bilan Sancak Toplam		10.764						
Azir Sancak Toplam		774						
Tarsus Sancak Toplam		14.808						
İçel Sancak Toplam		30.643	Adana Vila-yeti	324.062	Osma-niye	23.092		
Adana Eyaleti Toplam		56.989			Adana Toplam	204.372		

Not: Tabloların içerisinde bulunan atıflar için kitabın sonunda bulunan son notlara bakınız.

Yeni Arşiv Belgeleri

Nogay muhacirlerinin Türkiyede iskânları konusunda Osmanlı Devleti'nde merkezin taşra teşkilatıyla yaptığı iç yazışmalardan ayrıntılı bilgilere ulaşılabilmektedir. Söz konusu belgeler iskân sürecinde ortaya çıkan belgelerdir ve dolayısıyla yukarıda ifade ettiğimiz kabile adları ve Ek.1'de verdiğimiz tablodaki nüfus bilgileri iskân sürecine (1859-1862) ait bilgilerdir. Ancak 2009 yılında Nogay köylerinde yaptığımız alan araştırmasında ve yine Hakan Kırımlı'nın proje kapsamında yapmış olduğu saha çalışmasında en kalabalık Nogay muhaciri iskân bölgesi olan Adana Eyaleti'nde bugün müstakil Nogay köyü kalmadığı görülmüştür. Gerek Nogaylara ait müstakil köylerinin bulunmaması gerekse Nogay nüfusunun yok denecek kadar azlığı Nogay muhacirleri açısından belgelerle izah edilmesi gereken bir husustur ve iskân sonrası kayıtlardan başlayarak çalışılmalıdır. Üzerinde müstakil bir çalışma yapılması gereken diğer bir husus ise Nogayların sahip oldukları bozkır kültürünün sağladığı kolay hareket kabiliyetiyle gerçekleşen yer değiştirmelerin tespiti ve muhacir meselesinin en temel sorunu olan açlık, susuzluk ve

kalabalığın tetiklediği bulaşıcı hastalıklar ve ölümlerle Adana'daki muhacir nüfusunun akıbeti meselesidir.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde yeni katalogların açılmasıyla elde ettiğimiz belgelerden biri iskân sonrasına aittir. Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere, Adana Eyaleti'nde iskân edilen Nogay muhacirlerinin kabile bilgilerine ulaşabildiğimiz bu belgede iskân sonrası ziraata alıştırılan Nogay kabilelerinden ürünlerin hâsılatı sonrası alınan öşür cinsi ve miktarı yazılıdır. Belgenin arşiv kaydında 11 Ş 1281 (9 Ocak 1865) tarihli olduğu ifade edilmektedir. Zaten tabloda da *seksen senesi hâsılatının öşrü* ifadesi kullanılmıştır. Lakin Osmanlı Devleti'nin muhacir iskân politikasında *iskân edilen muhacirler 10 yıl süreyle vergiden, 25 yıl süreyle de askerlikten muaf tutulmuşlardır*.²⁶² Yukarıda da ifade edildiği üzere Çukurova'da iskân edilecek Nogaylar için bölgede boş arazi taramalarının yapılması, köy yerlerinin tespiti Temmuz-Ağustos 1859 yılına tarihlenmiştir. Nitekim 1868-69'da on yıllık muafiyet sona ermiş ve bölge aşarının emaneten toplatılmasına karar verilmiştir.²⁶³ 10 yıl muafiyete rağmen elimizdeki belgede beş yıl sonrasına tarihlenen vergi kaydını açıklayan bir izahat yoktur. Osmanlı Devleti'nin nakit sıkıntısı ve Çukurova'nın yılda iki kez hasat yapılabilen verimliliğinin etkisi olup olmadığı konusu aydınlatılamamıştır. Ancak söz konusu vergilendirme 1865 Fırka-ı Islâhiye'nin planı dâhilinde uygulanmış olmalıdır. Mutasarrıflar, Tanzimata rağmen alışkanlıklarından vazgeçmeyen aşiret beyleriyle başa çıkamayınca Derviş Paşa ve Cevdet Paşa bölgeye gönderilmiştir. Beş yıl bölgede kalan Fırka-ı Islâhiye, nüfus sayımı yapıp, askerlik ve vergilendirme işlerini elde edilen verilere göre yeniden düzenlemiştir.²⁶⁴ Nogayların söz konusu vergilendirmeleri de bu düzenleme dâhilinde gerçekleşmiş olmalıdır.

Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere 1865 yılında Adana'da yaşayan Nogaylar buğday, arpa, darı ve pamuk üretmektedirler. Bölgedeki yerel halkın üretim değerleri karşısında Nogay muhacirlerinin bölgeye uyumunu değerlendirme konusunda karşılaştırmaya uygun veri bulmak güçtür. Zira muhacirlerin Ceyhan Nehri'nin iki yanına yerleştirilmiş olması ve bölgenin

262 İ.DH.28957.

263 Hilmi Bayraktar, "Kırım Savaşı Sonrasında Adana Eyaleti'ne Yapılan Nogay Göç ve İskânları", *Bilig*, S. 45, Bahar 2008, s. 63; İ.DH.587-40871.

264 Musa Çadırcı, *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, TTK Yay., Ankara 1997, s. 368.

tarıma açılmasının aynı döneme rastlaması, Adana Eyaleti'nde nüfusun Tarsus çevresinde bulunması sağlıklı karşılaştırmaya engel olmaktadır. Ancak yaklaşık fikir edinmek adına 1851 yılı Tarsus öşür gelirlerine baktığımızda buğday, arpa, susam, pamuk (koza) ve bağ öşüründen oluştuğu görülmektedir. Askeri ihtiyaçtan dolayı bu yıl arpa ve buğday üretiminin ağırlıkta olduğu ifade edilmektedir.²⁶⁵ Nogayların buğday, arpa ve darı üretimleri temel ihtiyaçları karşılamak üzere olmalıdır. Pamuk üretimi ile bölgenin tarımsal ticaret politikasındaki yerlerini aldıkları görülmektedir.

1851'de Tarsus Sancağı'nın toplam pamuk koza öşürü 40,50 kantar²⁶⁶ olup ürün verimliliğinin önceki yıla göre 4 kat azaldığı ifade edilmiştir. 1865 yılı Nogay muhacir kabilelerinin toplam öşürü 65 kantar+64 çeki+9 batmandır.²⁶⁷ En çok vergiyi Kuşbak ve Nevruz kabilelerinin verdiği görülmektedir. Bunları Peşto, Mankıt ve Toktamış kabileleri takip ederken en az vergi veren Kelembet ve Karamirza kabileleridir. Osmanlı Devleti Tanzimat sonrası vergilerde düzenlemeye giderek ürün üzerinden onda biri olacak şekilde öşür vergisi almaya başlamıştır. Her ne kadar arazilerin verimlilikleri farklı olacaksa da kabilelerin verdikleri vergi miktarına göre Adana'daki Nogay muhacir nüfusunun kabilelere dağılımı hakkında genel bir fikir verebilir.

BOA.MVL.694-15: Adana Eyaleti dahilide Çukurova'da meskun Nogay muhacirlerinin seksen senesi mevrûatları hasılatından hasıl olan öşürün cinsini ve miktarını mübeyyin.						
Kile-i Hint-i İstanbuli	Kile-i Şair-i İstanbuli	Kile-i Darı-ı İstanbuli	Pembe Kozası ⁶			Beher kantar 20 çeki, beher çeki 6 batman, beher batman 4 okkayı câmi' olmağla şerh virildi
			Kantar	Çeki	Batman	
526	76	501,5	17	7	3	Kuşbak Kabilesi
509	246	291	20	5	0	Nevruz Kabilesi
178	129	190	7	18	0	Mankıt Kabilesi
113	40	275	6	6	3	Peştav (Peşto) Kabilesi
66	18	100,5	4	8	3	Kelembet Kabilesi
229	112	83	10	11	0	Toktamış Kabilesi
6	1	0	1	9	0	Karamirza Kabilesi
1628	623	1441	65	64	9	Toplam

265 Songül Ulutaş, "Tarsus'ta Tarımsal Coğrafya Ve Üretim (1830-1856)", *The Journal of Academic Social Science Studies*, JASS, Volume 6, Issue 1, 2013, s. 1483.

266 Ulutaş, a.g.m., s. 1481.

267 Pamuk ölçü birimi olarak makalede verilen tablo 1'de *batman* olduğu belirtilmişse de açıklamalarda *kantar* olarak ifade edilmiştir. *Batman* sehven yazılmış olmalıdır, bkz. Ulutaş, a.g.m., s. 1479.

Nogay köylerinde yaptığımız saha araştırmalarından çıkardığımız sonuçlara göre bugün muhacir Nogayların 4. ve 5. kuşak torunlarının dedeleri ve farklı bölgelerdeki akrabaları konusunda kabile isimlerinden çok daha fazlasına ihtiyaçları vardır. Zira göç sırasında kabile isimlerinden öte başlarındaki hocaları veya beylerinin liderliğinde hareket etmişlerdir. Nogayların göçer kültürlerinin sağladığı kolay hareket kabiliyetinin de etkisiyle havasıyla uyum sağlayamadıkları bu bölgeden ayrılanlar olmuştur. Geri dönmek isteyenlerden bir grup Erzurum yakınlarında durdurularak burada iskân edilmişlerdir.²⁶⁸ Yine Halep tarafında iskân edilme talepleri olmuştur.²⁶⁹ Bu cihetten bakılınca Adana’da iskân edilen Nogay muhacirlerinin kabile ve başlarındaki hocalarıyla adlandırıldıkları takım bilgilerinin yer aldığı belgeler oldukça önemlidir ve bu yönüyle ön plana çıkan belgelerden bir tanesi ML.MFS.d.14980 fon kodlu belgedir.²⁷⁰ Bu belge, “*Adana Eyaleti’nde ba-irade-i seniyye iskân itmek üzere tevârüd iden Nogay muhacirîn hanelerinde vukû’ bulan vefiyâtın nizam-ı âlem mucibince canib-i beytü’l-mâldan sarf olunan mebâliğin mikdarıyla kabile ve hane ve numarosunu mübeyyin defterdir*” başlığıyla vefat eden 305 Nogay muhacirinin mensup olduğu kabile ve hocalarının adlarıyla kayıt altına alındığı cenaze masraf defteridir. “*Tarsus Sancağı’nda vefât idüüb bâlâda muharrer zükûr ve enas 305 nefer Nogay muhacirin cenazelerine ba-ilm u haber techîz ve tekfîn masarifatı 9607 guruş 20 para ba-ma’rifet şer’i şerîf ve Tarsus beytü’l-mâl memurı vekili Hurşid Ağa ma’rifetiyle canib-i beytü’l-mâldan harc ve sarf olunduğunu mübeyyin iş bu mahalle şerh virildi*”, ifadeleriyle bitirilmiştir.

14 Eylül 1276 tarihli defter, 13 Şubat 1275 ila 12 Temmuz 1276 (25 Şubat-24 Temmuz 1860) tarihleri arasında 5 aylık bir süre zarfında vefat eden Nogay muhacirlerinin kaydını içermektedir. Büyük-küçük ayrımı yapılmışken, ölüm nedenleri verilmemiştir. Ancak muhacirlerin aylarca Kırım sahillerinde gemi beklemeleri, sağlıksız, oldukça kalabalık ve kış aylarında yolculuk

268 A.MKT.UM.512-54 (9 Ramazan 78/14 Ekim 1861).

269 Bayraktar, a.g.m., s. 63.

270 Belgenin içeriği için bkz. Ek 2’ye.

yaptıkları göz önünde tutulmalıdır. İstanbul'da başlayan tifüs²⁷¹ salgınından dolayı *muhaçirlerin İstanbul'da bekletilmeden bir an evvel daimi iskân mahallerine gönderilmelerinin muhaçirler için daha hayırlı olacağı* kararında da ifade edildiği üzere söz konusu vefatlarda salgın hastalık faktörü de etkili olmuş olmalıdır. Nitekim 27 Mart 1860 tarihinde Adana'ya gönderilen 4790 kişinin iskân edilmesine ilişkin belgede, bu tarihe kadar (Temmuz 1859-Mart 1860 arası 9 aylık sürede) toplam 14 bin Nogay muhaçirinin bölgeye gönderildiği ifade edilmiştir²⁷² ki kalabalık ortam, kış şartları, beslenme sorunları söz konusu salgınlara ortam hazırlamıştır.

1878'de bölgeye yaptığı yolculuk notlarında Barkley, Nogay köylerinden sonra ulaştığı Küçük Osmaniye kasabasında Çerkeslerin iskân edildiğini ifade etmiştir. Ancak bu köyde gördüğü manzarayı, "...1 dönüm arazinin tamamı yeni mezardır, üzerinde henüz ot çıkmamıştır ve Çerkes muhaçir nüfusunun neredeyse tamamı hummadan hayatını kaybetmiştir..." ifadeleriyle tanımlamaktadır.²⁷³ 19. yüzyılda Çukurova'nın en büyük sorununun bataklıklar olduğu bilinmektedir. Vali Mehmed Takiyyeddin'in Fransız mühendis Riz yönetiminde Avrupalı yöntemlerle bataklıkların kurutulması projesi 1288 (1871-72) yılına tarihlenebilmektedir. İskân sonrası bölgede Nogay nüfusunu azaltan faktörlerin başında yine hastalıklar gelmiş olmalıdır. Zira bölgedeki aşiretlerin iskânı meselesinde aşiretlerin göçmesine izin verilmezken Adana Meclisi Nogayların tüberkülozdan telef olduklarını ve yazın yaylaya göçmek üzere bazı köylere yerleştirebileceklerini ifade etmiştir.(1878)²⁷⁴

Söz konusu defterde geçen kabile isimleri ve bu kabilelere mensup Nogay muhaçirlerinin başlarında bulunan hocalarının isimleri, vefat edenlerin toplam sayıları büyük/küçük ayırımıyla aşağıdaki tabloya çıkarılmıştır.

271 Tifüs Hastalığı, Riketsiya cinsi mikroorganizmalar tarafından meydana getirilen bulaşıcı bir hastalık olup Hapishane Humması, Lekeli Humma, Gemi Humması, Kamp Humması ve bit tifüsü olarak da adlandırılır. Hastalık, bitlerle ya da fare pireleriyle taşınır. Kalabalık, kıtlık ve yoksulluğun hüküm sürdüğü bölgelerde bu hastalık salgın hâle dönüşür. Genellikle soğuk havada başlar. Savaş çıktığında ve kıtlık görüldüğünde, hemen kenar mahallelerde, toplama kamplarında, hapishanelerde ve sığınaklarda yayılır. Tifüs salgınları, en sık olarak kışın ve ilkbaharda görülür. Çünkü bitlerin yaşamasına elverişli bir ortam vardır. Kalın giysiler ve havanın soğuk olmasından dolayı sık banyo yapamama, bitlerin yayılması için ideal ortamı oluşturur. <http://www.boyutpedia.com/default~ID~1321~aID~43473~link~t%C4%B1fus.html> (30.04.2009)

272 A.MKT.UM.401-97 (5 N 1276/27 Mart 1860)

273 Henry C. Barkley, **Anadolu ve Ermenistan'a Yolculuk**, Çev. Nil Demir, İstanbul 2007, s. 153.

274 Toksöz, a.g.m., s. 101, 104.

Kabile	Vefat Edenin başlarındaki Hocaları	Vefat eden		
		Kebir	Sagir	TOP-LAM
Orakzade Kabilesi	Şemseddin ve Revan Efendi Takımları	11	-	14
	Şemseddin Efendi Takımı	3	-	
Nevruzoğlu Kabilesi	Edikbek ve Şemseddin Efendi Takımlarından	15	1	20
	Şemseddin ve Revan Efendi Takımlarından	1	-	
	Şemseddin Efendi Takımından	2	-	
	Abdülveli Takımından	1	-	
Karamirza Kabilesi	Hoca Molla Ahmed Efendi Takımı	2	-	2
Mankıt Kabilesi	Mirzabek, Battal ve Şemseddin Efendi Takımları	2	-	35
	Gazikul Mirza ve Abdülaziz Efendi Takımları	2	-	
	Ahmed Gazikul Ağay, Sağanay ve Sevindik Efendi Takımları	10	1	
	Ahmed Efendi Takımı	1	-	
	Sevindik ve Battal Efendi Takımı	3	-	
	Abdülaziz Efendi Takımı	-	1	
	Rahmet Efendi Takımı	5	-	
	Mirzabek Efendi Takımı	1	-	
	Sevindik, Mirza ve Abdülaziz Efendi Takımları	2	-	
	Gazikul ve Sağanay Efendi Takımları	5	-	
Yasinbet Takımı	-	2		
Kılıç-Mankıt Kabilesi	Mirzabek Takımı	5	-	5
Kelembet Kabilesi (Kelmembet)	Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendi Takımları	16	3	57
	Seyyid Ahmed ve Abdurrahman Efendi Takımları	1	-	
	Kelembetbek ve Süleyman Efendi Takımları	27	3	
	Abdülgaftar Efendi Takımı	3	-	
	Ahmed Şükri Efendi Takımı	1	-	
	Seyyid Ahmed Şükri Efendi Takımı	1	-	
	İsmailbek Efendi Takımı	1	-	
	Sayrtay Hacı Takımı	1	-	
Peşto Kabilesi	Halil Efendi Takımı	2	-	3
	Veys Efendi Takımı	1	-	
Kumu Kabilesi	Fetheddin ve İsa Efendi Takımları	2	-	55
	Musa Efendi Takımı	22	10	
	Abdülgani Efendi Takımı	10	4	
	İsa Efendi Takımı	2	1	
	Veys Efendi Takımı	1	-	
	Abdürrahman Efendi Takımı	1	2	
Kemü Kabilesi	İsa, İmam Molla ve Numan Efendiler Takımları	6	-	6

Kemükanlı Kabilesi	Abdülğani Efendi Takımı	11	5	16
Kayluz Kabilesi	Haris ve Seyyid Mihri Efendi Takımlarından	45	19	73
	Devlet Hacı Efendi Takımları	3	3	
	Haris ve Çomak Efendi Takımlarından	1	1	
	Seyyid Mihri Efendi Takımlarından	1	-	
Canik Kabilesi	Naib Musa Efendi takımından	1	-	1
Karamirza Kabilesi	Hoca Molla Ahmed Efendi Takımı	3	-	3
Tökel Togay Kabilesi	Kadı Ahmed ve Yusuf ve Mamay Efendi takımlarından	2	-	15
	İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından	10	2	
	Karamirzaoğlu Takımından	1	-	
TOPLAM		244	61	305

1.Orakoğulları, Kasayoğulları, Nevruzoğulları ve Karamirza Kabileleri

Orakoğulları, Kasay, Karamirza ve Nevruzoğulları kabileleri adlarını Nevruz Mirza, Kasay Mirza, Karamirza ve Orak Mirza'dan alırlar. Zira Nogay kabileleri genellikle Emir Edigü oğullarının şahsında teşkilatlanmaları hasebiyle liderleri olan Edigü neslinden mirzaların adlarıyla adlandırılmışlardır. Mirzalar, Emir Edigü oğlu Nureddin oğlu Vakkas oğlu Musa Mirza neslindedirler.

Orakoğulları: Musa Mirza'nın Seyyid Berke kızı Şerife Sultan Hatun'dan; Mamay, Alçağır, Togan ve Şaydak olmak üzere dört oğlu vardır. Alçağır erken yaşta ölmüştür. Alçağır oğlu Orak amcası Mamay Mirza'nın himayesinde büyümüştür. *Umdetü'l-Ahbâr'da* bu nesilden gelen mirzalarla ilgili birkaç olayda Orak ve Mamay isimlerinin birleştirilerek *Orak-Mamayoğulları* ifadesinin kullanılması söz konusu birlikteliğin sonucu olmalıdır. Orak'ın nesli Akkirman Adası'ndaki Orakoğullarıdır. Sahip Giray döneminde Akkirman'a yerleştirilmişlerdir. Orak'ın Gazi ve Karaşay adlı iki oğlu vardır. Karaşay'ın oğulları Ali, Azamat ve Biy Mirza'dır ve 1748'de Akkirman'da *Orakoğulları* olarak bilinenler bu Karaşay'ın oğullarıdır. 1608-1751 yılları arası Kırım Kadı Sicil Kayıtlarına göre Kırım'da *Orakoğulları'nın* bulunduğu yerler; Timur Hacı, Açalı, Taraklı, Abaklı, Celil, Yeni Turan, Güneş, Lur, Ak Mehmed Mirza, Beğ Mirza Köyleri ve Akkirman'dır. 19. yüzyılda Osmanlı topraklarına göç edip burada iskân edilen Nogaylardan Eskişehir/Alpu Esence Köyü'nde bir sülale vardır. Sakarya/Merkez Kalaycı Köyü'ndeki Akkirman Adası'ndan gelen Nogaylar ve Tekirdağ/Muratlı Ballı Hoca Köyü'nde iskân edilenler *Orakoğulları'dır*. Adana'da iskân edilen *Orakoğulları*, Şemseddin ve Revan Efendi takımlarıdır.

Kasayoğulları: Musa Mirza'nın oğlu Şaydak'ın Boran Gazi Beğ ve İslam Mirza adlı iki oğlu vardır, Akkirman Adası'ndadırlar.

- Boran Gazi neslinden gelenlere Akkirman Adası'nda, Gazioğlu adı verilmiştir.

- İslam Mirza'nın (karısı Şirin kızı Fatıma Hanım Hatun'dan doğan) oğlu ise Kasay'dır ve bu soy *Kasayoğulları* olarak bilinir. 1748'de *Kasayoğulları*'nın bir kısmı Kırım içindedirler ve yine bu yılda Akkirman Adası'nda köylü arasında yaşayan; Sarı Adalı Kantemür, Kanglı Mirzası olan El-hac Narıt gibi büyük mirzalar *Kasayoğludur*. 1786 yılı arşiv kayıtlarına göre Demirkapı'ya yakın mahalde bulunan *Kasayoğlu* kabilesinin 20 bin civarında süvarisi bulunmaktadır.

Kasay Bey'in beş oğlu vardır; Abdullah Mirza, Kasbolat Mirza, Kanmehmed Mirza, Seltan Mirza, ve Nevruz Mirza olmak üzere.

Adana'da iskân edilen Kasayoğlu kabilesinin kayıtlı olduğu belgeye göre; *Nevruzoğlu kabilesi ümerasından Hacı Timur bek Kasayoğlu takımından olup 7 hane 41 nüfus ile akrabalarının yanında iskân edilmeyi istemişler ve gönderilmişlerdir*. Buna göre Kasay, Nevruzoğlu kabilesinin içinde alt grubu gibi ifade edilmiştir. Ancak Nevruz'un oğulları arasında tespit edebildiğimiz bir Kasay yoktur. Bu ifade de aşağıda ifade edileceği üzere Nevruz Mirza'nın Kasayoğullarını Kuban'dan Kabartay'a göçürmesi etkili olmuş olmalıdır. Bir başka belgede; *Kasalay Kabilesinden Hoca Timur bek takımında 12 hane 68 nüfus Adana'da iskân edilmeyi istemiş ve gönderilmişlerdir*. Bu belgedeki *Kasalay* adı *Kasay* olmalıdır.

Nevruzoğulları: Nevruz Mirza yukarıda da ifade edildiği üzere Kasay Bey'in oğludur. İki eşi vardır ve her iki eşinden olan oğulları Nevruzoğulları olarak ifade edilmişlerdir. Bu nesilden gelen *Kalavlar* muteberdir. 1786 yılı kayıtlarına göre Kuban Nehri'nin kollarından Laba Nehri civarında bulunan *Nevruzoğulları*'nın süvari sayısı 8 bin civarındadır.

✓ Çerkes Beğzadesi Hatun'dan; Bahadır Mirza, İneyetşah, Bahadırşah, Davî ve Musa adlı oğulları vardır.

✓ Câdîk Hanım Hatun'dan; 10'dan fazla oğlu vardır, İkitemür, Mehmedşah, Hatâguzuk ve Tokta Küçük isimlerini tespit edebildiklerimizdir.

Kasay Bey'in oğulları Seltan ve Nevruz Mirzalar 1640 yıllarında Küçük

Nogayların liderleridir. Ruslar, Kalmuk ve Kabartay Çerkesleri vasıtasıyla *Kasayoğulları*'nı Kuban'dan göçürüp, Kabartay ve Terek Nehri ötesine iskân etmişlerdir. Daha sonra da Kalmuk Hanı Dunduk-ombu ve Moskov vekilleri gelerek Hacı Tarhan'a göndermişlerdir. Kasbolat, Abdullah ve Nevruz Mirza'nın oğulları dağılıp, perişan olmuşlar, Kuban'a kaçarak, Kabartay'a iltica etmişlerdir. Çünkü Kabartay beyi Kaytuka oğlu Arslanbek, Nevruz'un yeğenidir. Arslanbek, dayısı Nevruz ve oğullarına sahip çıkmış ve Kuban tarafına geçirmiştir. Nevruzoğullarının Osmanlı topraklarına göçleri Kuban boyundan olmalıdır. Zira 17. ve 18. yüzyılda Kuban boyundadırlar.

17. yüzyılda, Kırım Hanlığı'nda, Adil Giray'ın H. 1075'de (M.1665) Kırım tahtına çıkması esnasında vuku bulan İslam Ağa'nın tahriki ile Sefer Gazi Ağa'nın katli meselesinde arada kalan Karaçi beylerinden Şirin Mirzalar ve Şirin baş beyi Mengli Giray Kazak çıktıkları zaman Kuban'da bulunan Nevruz Mirza'ya gelmişlerdir. Kasayoğlu Nevruz Mirza Kuban Nehri üzerindeki Kapulu adlı kasabadan 6 saat yukarıda kale gibi bir şeranpu yaptırmış ve burada sakinidir. Kazak çıkan Şirin Bey ve mirzaların himaye edilme talebini endişeyle karşılayan Nevruz Mirza, *Kırım Han'ına isyan eden Osmanlı Devleti'ne de isyan etmiş sayılır. Biz göçmeyi bırakıp buraya yerleştik, onlara sahip çıkar isek burada oturamayız* demiştir. Ancak oğulları *Kırım'ın asıl sahibi Karaçi Beyleridir ve bizden yardım talep ediyorlar. Eğer bugün onlara yardım etmez isek yurtlarını aldıklarında bize dostluk göstermezler* diyerek babalarını ikna etmişler, halkı toplayıp, Kabartay semtlerine Eş-Akayık Karatup adlı yere göçmüşlerdir. Evliya Çelebi Nisan 1666'da Çerkes topraklarında Hatukay Vilayeti'nde Nevruz Mirza Tatarlarının, Kuban boyunda yerleşip, Çerkeslerden kızıp alarak kardeşlik ilişkisi içinde olduklarını ve 10 bin asker, 6 bin obadan oluştuğunu bildirmektedir. Öte yandan Mehmet Giray Han'ın Nevruz Mirza adına yaptırmış olduğu kalenin fiziksel yapısı hakkında ayrıntılı bilgiler vermektedir. Bu kale, topçusu, dizdarı, neferi olmayan ve muhafazasını *Nevruzoğulları*'nın yaptığı, Kalmuk saldırılarında çoluk çocuklarını doldurup korundukları Nevruzkirman Kalesi'dir. Yine Hatukay toprağında Çerkesler için imar edilmiş Akupskirman Kalesi'nde de *Nevruzoğulları* iskân edilmiştir.

Adolf Berje tarafından 1860 yılında yapılan tespite göre Nevruz Nogayları, Kuban'ın sol kıyısında Ubejinsk ve Tiflissk stanitsaları arasında yaşamışlardır. Navruz Nogayları bütün soydaşları arasında en savaşçı olanlarıdır. 1822 yılında Laba ötesine geçmişler ve Ruslara karşı savaşmışlardır. Ancak

1823'de Laba ötesine düzenlenen Rus harekâtı sonucu bir kısmı tekrar Kuban'a dönmüş, diğer kısmı ise orada kalarak büyük bir köy kurmuşlardır. En önemli aileleri Mehmet ve Selim Girey Sultanlar, Devletseyler, Biberdler, Beymurzalar, Cetişkullar, Kaplan Neçeler, Uruslar'dır. Adı sayılan bu Nogay topluluklarından başka Urup'ta Sultan adıyla bilinen bir Nogay köyü vardır ancak sonra yok olmuştur.

1860'da *Nevruzoğlu* Kabilesi'nden 34 hane 242 nüfus Halep'te iskân edilmek istemişler ve gönderilmişlerdir. Afyon/Çay ilçesindeki Ortaköy'e Nogayların *Navruzun* (Navruzul?) adı verdikleri görülmüştür. Bu Nogay muhacirlerinin *Nevruzoğulları*'ndan olması kuvvetle muhtemeldir. Daha sonra bu köyden ayrılıp Armutlu ve Orhaniye köylerine yerleşmişlerdir. Adana'da iskân edilen *Nevruzoğulları*; Edikbek, Şemseddin, Revan ve Abdülveli Efendi takımlarına mensuptur.

Karamirza Kabilesi: Karamirza kabilesi, yukarıda verilen Kasay Mirza'nın beş oğlundan biri olan Kasbolat Mirza neslindedir. Kasbolat Mirza'nın oğulları; Arslanbek, Köbek ve Kara Mirza'dır. Kasbolat Mirza'nın neslinden gelen mirzalara *Kasbolatoğlu* denmektedir.

Evliya Çelebi Kalmık tazyikinden kaçıp, Kabartay'a sığınan Arslan Beğ Tatarı'ndan bahseder ki *Kasbolatoğulları*'nın Kalmuk saldırıları sırasında kardeşi Nevruz Mirza ile birlikte Çerkes topraklarına geçtikleri bilgisine dayanarak Evliya Çelebi'nin bahsettiği Arslan Beğ'in, Kasbolatoğlu Arslanbek olduğunu söyleyebiliriz.

Berje, 1860 yılında Kuban'ın sol kıyısında yaşayan ve başlarında Karamurza ailelerinin bulunduğu Karamurza Nogayları'nın varlığından bahsetmektedir.

Karamurza Nogaylarının, Kasbolat oğlu Kara Mirza neslinde geldiğini söyleyebiliriz. Zira daha erken dönemde (1782 tarihli belgeye göre) Laba Nehri üzerinden Kuban'ı geçen Rus askerlerince *Nevruzoğulları*, *Karamirza-oğulları* ve *Kasbolatoğulları*'na gece baskını yapılmıştır.

16 Ekim 1860 tarihli belgeye göre Karamirza Kabilesi Adana'da Sarıbahçe adlı yerde iskân edilmişlerdir. Bölgedeki Avşar Aşireti, Refekah Cemaati ve Hacılar oymağı ile sorunlar yaşamışlardır. Zira muhacirlerin iskânı sırasında iskân mahallerinde bulunan aşiretler ve cemaatler arazileri vermemek

için muhacirlere sorun çıkarmışlar, iskânları engellemeye çalışmışlardır. Adanada iskân edilen Karamirza kabilesi; Hoca Molla Ahmed Efendi'nin takımıdır.

2. Mankıt (Mangıt) Kabilesi

Mangıtlar, Deşt-i Kıpçak'ta Türk boylarıyla karışıp İslamlaşan bir Moğol kabilesidir. Moğolların efsanevi ataları olan Alan-koa'nın evlatlarından Nirunlara -ışığın oğlu-pak nesile bağlanan Mangıtlar Alan-koa'nın yedinci göbekten torunu Tumine'nin dokuz oğlundan en büyüğü Caksu'nun; Nuyaktin, Urut ve Mangkut adlı üç oğlunun kendi isimleriyle birer uruğ teşkil etmeleriyle ortaya çıkmıştır. Tayciutlarla yaşayan Mangıtlar'dan Huyıldar Seçen'in takipçileri Cengiz Han'a katılırken, kalanların büyük bir kısmı Cengiz Han'ın Tayciutları yenmesinden sonra öldürülmüştür. Cengiz oğullarının uluslarının tamamında bir miktar Mangıt var ise de ağırlıklı olarak Cuçi ulusu içerisinde yer almışlardır. Altın Orda Hanlığı'nda İdil Nehri'nin iki tarafında, Aral Gölü'nden Sibir'e kadar olan bölgede yaşamışlardır. Emir Edigü'den sonra torunu Vakkas döneminde Ebu'l-hayr Han'ın saltanatında önemli rol oynamışlar, Vakkas oğlu Musa döneminde Şeybani Han'ı desteklemişlerdir.

Girişte de ifade edildiği üzere XV. yüzyılda İdil Nehri'nin doğusunda, Yayık ve Cim (Emba) nehirleri sahasında Sirderya'ya kadar göç eden uruğlar Altın Orda Hanlığı'nın sol kol uruğlarıdır ve Şirin, Arın, Kıpçak, Argun, Alçın, Katay ve *Mangıt* olmak üzere *Yedisian* adıyla bilinmektedir. *Yetmiş bin kazgan* anlamına gelen *Yedisian* uruğlarından Şirinler başta olmak üzere ilk dördü Kırım tarafına göçmüşlerdir, kalanlar ise *Nogay-Mangıt* adı ile anılmışlardır. Nogayların doğu kaynaklarında *Mangıt* olarak bilinmeleri Emir Edigü'nün *Mangıt* lideri Kutlu Kıya Beg'in oğlu olması hasebiyle Nogay Ulusu'nda hâkim ulusun *Mangıtlar* olmasındandır. Öte yandan Mangıtlar sadece Nogay ulusunun oluşumunda yer almış değildir. *Kazan, Özbek, Karakalpak, Kırgız, Başkır, Türkmen, Yakut, Tatar, Kırım Tatarı, Hakas, Altay* uluslarının oluşumunda da etkin rol oynamışlardır. Mutlaka vurgulanması gerek bir diğer husus ise Nogay mirzaları *Mangıt* değildir. Emir Edigü neslindedir ve Emir Edigü ise Altın Orda coğrafyasının İslâmlaşmasında etkin rol oynayan Baba Tökles neslinden olup, şeceresi Hz. Ebubekir'e dayanmaktadır.

1620'de Kalmuklar tarafından sürülünceye kadar *Mangıtlardan* önemli bir kitle İdil ve Emba Nehirleri arasında kalmışlar ve Kalmuk sürgünüyle bunların büyük bir kısmı Kuzey Kafkasya'ya göçmüş ve burada sadece Nogay olarak anılmışlardır. Kalanlar ise Hive, Harezm bölgesine giderek buradaki siyasi mücadelede etkin rol oynamışlardır.

Mangıtlar 1748'de Seltan Mirza'nın nökerleri olarak kayıtlara geçmiştir. Seltan Mirza ise yukarıda ifade ettiğimiz üzere Kasay Bey'in; Abdullah Mirza, Seltan Mirza, Kasbolat Mirza, Kanmehmed Mirza ve Nevruz Mirza adlı beş oğlundan biridir. Seltan Mirza'nın neslinden gelenlere *Seltanoğlu* denir. *Nevruzoğulları* ile kardeş kabiledir. El-Mirza ve Tenakmat (Tenahmed) adlı 2 oğlu ve 1'de kızı vardır. *Altıyakoğlu, Kızılbayoğlu, Aksüyün ve Nartaylak* adlı *Mangıtlar, Seltanoğulları*'nın nökerleridir. Şirin El-hac Cantemür Beğ, Seltan Mirza'nın kızından doğmuştur. Ruslar, *Kasayoğulları*'nı Kuban'dan göçürdükleri esnada *Seltanoğlu*'ndan Musal oğlu Çolak Bahadır'ın oğlu Murad Şah Mirza'yı ve diğerlerini de Moskova'ya götürmüşlerdir. Adana'da iskân edilen *Nevruzoğulları, Kasayoğulları ve Mangıtlar* (ki *Mangıtların* başlarında Seltan Mirza neslinden mirzaları olmalı) göçlerde ve iskân edilirken birlikte hareket etmiş olmalıdır.

12 Eylül 1860 tarihli belgeye göre; Mangıt ve Pesnad kabilelerine mensup 311 hane 1818 nüfus Adana'da iskân edilmek üzere gönderilmişlerdir. 23 Ağustos 1860'da 43 hane 287 nüfus Mangıt kabilesi mensubu Pešto ve Kıpçak kabileleriyle birlikte Adana'ya gönderilmişlerdir. Adana'da iskân edilen *Mangıtlar*; Mirzabek, Battal, Şemseddin, Gazikul Mirza, Abdülaziz, Ahmed, Gazikul Ağay, Sağanay, Sevindik, Rahmet, Yasinbet Efendilerin takımlarına mensupturlar.

3. Pešto (Peştav) ve Kumu Kabileleri

Peştav, beş dağ demektir. Kabartay sınırında olup batı tarafında Kuban Nehri'nin bulunduğu ağaçlı bir ova içinde beş adet yüksek dağ, birbirine yakın yaratılmış, sanki her biri bir kalıptan çıkmış gibi ortadaki dağ hepsinden sivri ve yüksek diğer dördü daha alçak ve yassıcadır.

Kuma Nehri, Kafkasyada Dağıstan bölgesinin kuzeyinde yer alır, Hazar Denizi'ne dökülür ve Kuban'a yakın bir bölgeden doğar. Gerek Kuma Nehri, gerekse Beşdağ çevresinde yaşayan Nogay kabilelerinin isimleri genellikle arşiv belgelerinde karşımıza çıkmıştır, Kırım yerli kaynaklarında

yer almaz. Ancak bu bölge adlarının yanı sıra bu kabilelerin başlarındaki Edigü nesli mirzalardan gelen bir kabile ismi olmalıdır. Osmanlı topraklarına yapılan 1859-62 yılları arasındaki büyük Nogay göçüyle Türkiye topraklarında iskân edilen Nogaylardan Pešto Kabilesine mensup olanlar; Adana, Konya, Çankırı, Serez, Karasi/Sultançayırı, Hüdavendigâr/Karahisar-ı Sahip, Kütahya, Tekfurdağı-Hayrabolu'da iskân edilmişlerdir. Adana'da iskân edilen *Pešto* kabilesi; Halil ve Veys Efendi takımlarıdır. Kumu kabilesi ise; Fetheddin, İsa, Musa, Veys, Abdürrahman ve Abdülgani Efendi takımlarındandır.

4. Kelembet (Kelmembet?)Kabilesi

Kelembet kabilesinin adı, Hakan Kırımlı'nın proje çalışmasıyla saha araştırmasına dayanarak hazırladığı eserinde *Kelembet* olarak ifade edilmiştir. Osmanlı arşiv belgelerine dayanarak Dr. tezimizde Kelmit olarak okuduğumuz bu kabile adı, yine Osmanlı arşiv belgesi cenaze defin masraf defterinde كلبت şeklinde yazılmış olup *Kelmit* değil *Kelembet* olarak okunmalıdır. Nogay kabilelerinin adlandırılması konusunda hazırladığımız çalışmadan ve Nogay muhacir nüfus defterlerindeki adların okunmasından yola çıkarak bu adın *Kelmembet Mirza*'nın adından geldiğini düşünüyoruz. Kelmembet Mirza da Musa Mirza neslindedir. Musa Mirza'nın Hanzade Hatun'dan oğlu İsmail oğlu Tenakmat'ın *Yediçekioğlu* olarak bilinen yedi oğlu Nogaylar'ın mirzalarıdır. Tenakmat'ın yedi oğlundan biri olan Ormembet'in kabilesi *Ormembetoğulları* olarak bilinir. Ormembet'in Ali, Şaydak, Arslan ve Kara Kel Membet adlı dört oğlu vardır 1859 sonrası yaşanan göç ile Türkiye'ye gelen Nogaylardan *Ormembetoğulları* Kabilesi mensupları bugün Adana/Ceyhan Yılkale köyünde bulunmaktadır. Ormembet'in oğlu Kara Kelmembet, 1623'te İsmailoğlu Tinbay Mirza'nın beyliği döneminde *nureddinlik* makamına getirilmiştir. Kara Kel Membet'in Vakkas ve El-hac Bekmirza adlı iki oğlu vardır. Vakkas'ın oğlu Tokta Küçük, Tokta Küçük'ün oğlu Nureddin, Nureddin oğlu Ten Akmat'tır. El-hac Bekmirza'nın oğulları ise El-hac Yusuf, İşterek ve Kan Mirza'dır. Adana'da iskân edilen Kelembet kabilesi; Hacı Ahmed, Hacı Serin Gazi, Seyyid Ahmed, Abdürrahman, Kelembetbek, Süleyman, Abdülgaffar, Ahmed Şükri, İsmailbek, Sayrtay Hacı Efendi takımlarına mensupturlar.

5. Kuşbak Kabilesi

Gerek defin masraf defterinde gerek diğer arşiv belgelerinde karşımıza sıklıkla çıkan bu kabile ismine, Nogayların kabilelerine dair en ayrıntılı bilgiye ulaştığımız *Umdetü'l-Ahbâr*'da ulaşamadık. Ancak arşiv belgelerinde aynı guruptan bahseden iki ayrı belgenin birinde *Kıpçak* diğerinde *Kuşbak* olarak verilmesi, bu kabile isminde değişim olup olmadığı fikrini gündeme getirmiştir. Zira Nogayların *Yedisán* kabile ismi bugün Kulu çevresindeki Nogayların dilinde *Cestan* olarak karşımıza çıkmıştır. Tatarcadaki *y* yerine *c* kullanılması ardından ortadaki *s* ve *t* harflerinin metateze (göçüşme) uğramasıyla; *Yedisán-Cetisan-Cetsán-Cestan* olmuştur. Bundan hareketle *Kıpçak-Kıpşak-Kışpak-Kışbak-Kuşbak* dönüşümü olmuş olabileceği üzerinde durulabilir. Ancak kesin ifade edilebilmesi için قوشباق kelimesindeki *ı-u* dönüşümünün Türkçe- Tatarca dil yapısı açısından izaha ihtiyacı vardır.

Kuşbak kabilesinin Kıpçak olabileceğini gösteren bir diğer olasılık, Kıpçak mirzalarının tespitidir. Kırımî'ye göre Canmembetoğulları Kıpçak Mirzalarıdır. Canmembet Trepavlov'a göre Ormembet'in oğludur. Yukarıda Kelmembet (Kelmembet) kabilesinde ifade ettiğimiz üzere Ormembet Mirza'nın oğulları, Canmembet ve Kelmembet nesli kabilelerin birlikte hareket etmiş oldukları ve Adana çevresinde iskân edildikleri muhtemeldir.

Sonuç

Rusya'nın 1859'da Kafkaslardaki müridizm direnişini kırmasının ardından bölgede başlattığı kolonizasyon politikasından etkilenen bölge halklarından biri de Nogaylardır. Kuban Nehri, Kuma Nehri ve Beşdağ çevresinde bulunan Nogay kabileleri dinlerini muhafaza etmek adına Osmanlı Devleti'nin himayesini talep etmişlerdir. Kırım üzerinden Osmanlı topraklarına ulaşmak üzere yola çıkan Nogaylar, yüz binlerce insanın katılacağı büyük bir göç dalgası başlatmışlardır. En yoğun Nogay iskânı Adana başta olmak üzere Konya ve Ankara çevresine yapılmıştır.

Kabileler halinde hareket eden Nogaylar sahip oldukları bozkır-kabile kültürlerini muhafaza ederek, 3-4 bin kişilik müstakil köyler kurularak iskân edilmek istemişlerdir. Muhacirlerin kendilerine yetebilir olmasını planlayan Osmanlı Devleti, onlara araziler tahsis ederek ziraata alıştırmak istemektedir.

Bu amaçla söz konusu büyüklükteki köylerin kurulması ve arazi tahsisine yetecek boş yer bulmak gerekmektedir. Arazi tespiti için görevlendirilen Erkan-ı harbiye zabiti Ali Rıza Efendi'nin hazırladığı rapor ve harita doğrultusunda Adana Eyaleti'nde Nogay muhacirlerinin iskânına uygun büyüklükte boş arazi bulunması üzerine muhacirler gemilerle Mersin'e gönderilmişler ve Tarsus'ta geçici iskân edilmişlerdir. Erkan-ı harbiye binbaşısı Tefik Efendi'yle birlikte, bekleyen muhacirlerin temsilcileri bölgeyi gezerek Ceyhan Nehri'nin iki yanında iskân edilmeyi kabul etmişlerdir.

Rusların Kuban boyunda ilerlemesinden ilk etkilenen Nogay kabileleri bölgedeki, Nevruzoğulları, Kasayoğulları, Karamirzalar, Kelmembetoğulları, Mangıtlar (Kasayoğlu Seltan Mirza nesli), Peştö, Kumu ve Kuşbak kabileleri olmuştur. Nitekim Osmanlı topraklarına ilk ulaşan Nogay grupları Adana Eyaleti'ne iskân edilmişlerdir.

En az 25 bin Nogay muhacirinin iskân edildiği Adana, Ceyhan çevresinde Nogaylar tarafından kurulduğu bilinen köyler; Altıkara, Büyük ve Küçük Mangıt, Çakaldere, Çiftlikat, Kelemeti, Kılıçkaya, Mercimek, Sirkeli, Toktamış, Yılankale'dir. Karadeniz'in kuzeyinde bozkır kültüründe yılkı süren, savaşçı bir ulusun halkı kısa süre içinde kendilerinden beklenildiği üzere ziraata alışmışlar; buğday, arpa, darı ve hatta pamuk üreterek bölge üretimine katılmışlardır. Ancak iskândan bu yana çeşitli hastalıklar ve göçlerle bugün Adana çevresinde müstakil bir Nogay köyü kalmamıştır. Kalabalık ve sağlıklı yolculukların yanı sıra, Adana ve çevresinin bataklık sorunu salgın hastalıklara zemin hazırlamaktadır. Öte yandan bölgenin havasıyla uyum sağlayamayan Nogaylar, bozkır-kabile kültürünün kendilerine sağladığı hareket kabiliyetiyle çevre bölgelere göçmüşlerdir.

Hocaları liderliğinde hareket eden Nogaylar için, iskân kayıtlarında büyük kabile isimlerinin yanı sıra takım isimleri ön plana çıkmaktadır. Söz konusu isimler doğru tarihi bilgilere sahip olmanın kıymeti oranında, sahip olunan kültürel değerlerin anlamlandırılması ve geride bırakılan coğrafya ile bağların kurularak köklere ulaşılması açısından da ehemmiyetlidir.

KAYNAKÇA

Başbakanlık Osmanlı Arşivi:

A.DVN. 156-49.

A.MKT.MHM. 188-21;222-40.

A.MKT.MVL. 146-76.

A.MKT.NZD. 317-97; 288-14; 300-70; 300-88; 311-67; 314-65; 317-97;
317-97; 321-32; 324-29; 324-29; 324-29; 325-69; 327-92; 328-79; 329-53;
335-61; 336-32; 56-70.

A.MKT.UM. 377-47; 399-71; 401-97; 405-73; 422-46; 449-77; 451-41;
512-54.

DH.MHC. 1/60.

İ.DH. 28947; 29488; 587-40871.

ML.MSF.d. 14980.

Telif Eserler

ABDÜLGAFFAR KIRIMÎ, **Umdetü'l-Ahbâr**, Transkripsiyon: Derya Derin Paşaoğlu, Kazan 2014.

AHMED CEVDET PAŞA, **Sultan Abdülhamid'e Arzlar (Ma'ruzat)**, Haz. Yusuf Halaçoğlu, BKY Yay., İstanbul 2010.

AKBIYIK, Hayrunnisa, "Mangıtlar", İA, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C. 27, Ankara 2003, s. 570-571.

ALPARGU, Mehmet, **Nogaylar**, İstanbul 2007.

BARBLEY, Henry C., **Anadolu ve Ermenistan'a Yolculuk**, Çev. Nil Demir, İstanbul 2007.

BARTHOLD, Wilhelm, , **Türk-Moğol Ulusları Tarihi**, Çev. Hasan Eren, TTK Yay., Ankara 2006.

BAYRAKTAR, Hilmi, "Kırım Savaşı Sonrasında Adana Eyaleti'ne Yapılan Nogay Göç ve İskânları", **Bilig**, S. 45, Bahar 2008, s. 45-72.

BERJE, Adolf, **Kafkasyalı Dağlı Kavimlerin Kısa Tasviri**, Tiflis 1858.

BIYIK, Ömer, **Kırım'ın İdari ve Sosyo-Ekonomik Tarihi [1600-1774]**, Ötüken Yay., İstanbul 2014.

ÇADIRCI, Musa, **Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı**, TTK Yay., Ankara 1997.

DERİN PAŞAOĞLU, Derya, **Nogaylar, Nogay Göçleri ve Nogayların Türkiye'de İskânları**, Yayınlanmamış Dr. Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 2009.

DERİN PAŞAOĞLU, Derya, "Nogayların Hanlık veya Ulus Olma Sorunsalı", **Ankara Üniversitesi Tarih Araştırmaları Dergisi (TAD)**, C. 35, S. 60, 2016, s. 279-284.

DERİN PAŞAOĞLU, Derya, "Emir Edigü (Edige) ve Oğullarının Nogay Ulusu'ndaki Yeri", **Crimean Historical Review**, vol.1, Bahçesaray Kazan 2016, s. 28-64.

DERİN PAŞAOĞLU, Derya, "28957 No'lu İrade-i Dâhiliye'ye Göre Nogay Muhacirleri Üzerine Değerlendirme", **Kültür Evreni**, Yıl. 3, S. 10, Bahar 2011, s. 33-59.

DERİN PAŞAOĞLU, Derya, "Altın Orda ve Kırım Sahasında Bozkır Aristokrasisinin Güçlü Temsilcileri: Emir Rektemür ve Şirin Mirzalar", **Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi (TAD)**, C. 33, S. 56, Ankara 2014, s. 147-190.

EBU'L-GAZİ BAHADIR HAN, **Türk'ün Soy Ağacı**, Çev, Doktor Rıza Nur, İstanbul 2010.

EVLİYA ÇELEBİ, **Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi**, 7. Kitap, C. 2, Haz. Seyit Ali Kahraman, YKY Yay., İstanbul 2011.

FEDAKÂR, Cengiz, **Kafkasya'da İmparatorluklar Savaşı**, İstanbul 2014.

GÜNDOĞDU, Abdullah, **Hive Hanlığı**, Ankara 1995.

İBN BATTÛTA, **İbn Battûta Seyahatnâmesi**, C. I., Çev. Sait Aykut, YKY Yay., İstanbul 2010.

İNALCIK, Halil, "Kırım Hanlığı", İA, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., C. 25, Ankara 2002, s. 452-458.

KARAL, Enver Ziya, **Osmanlı Tarihi**, C. VI, TTK Yay., 5. Baskı, Ankara 1995.

KARPAT, Kemal, **Osmanlı Nüfusu 1830-1914**, Timaş Yay., İstanbul 2010.

КЕРЕЙТОВ, Р.Х., **Ногайцы**, Ставрополь 2009.

KESBÎ HAŞİM MEHMED EFENDİ, **Ahvâl-i Anapa ve Çerkes**, Hazırlayan: Mustafa Özсарay, Kafkas Vakfı Yay., İstanbul 2012.

KIRIMLI, Hakan, **Türkiye’de Tamgalar ve Nogay/Kıpçak Kabileleri**, Proje No: 107K312, Ankara Mart 2010.

KIRIMLI, Hakan, **Türkiye’deki Kırım Tatar ve Nogay Köy Yerleşimleri**, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul 2012.

KURAT, Akdes Nimet, **IV.-XVIII. Yüzyıllarda Karadeniz’in Kuzeyindeki Türk Kavim ve Devletleri**, Murat Kitabevi Yay., Ankara 2002.

Mamay Nogay Türklerinin Kahramanlık Destanı, Editör: Murat Yılmaz, TÜRKSOY, Ankara 2010.

Moğolları Gizli Tarihi, Çev. Ahmet Temir, TTK Yay., Ankara 1995.

SAYDAM, Abdullah, **Kırım ve Kafkas Göçleri (1856-1876)**, Ankara 1997.

TOGAN, A. Zeki Velidi, **Türk İli (Tükistan) ve Yakın Tarihi**, İstanbul 1947.

TOKSÖZ, Meltem, “Bir Coğrafya, Bir Ürün, Bir Bölge: 19. Yüzyılda Çukurova”, **Kebikeç**, S. 21, 2006, s. 97-110.

TREPAVLOV, Vadim V., **The Formation And Early History of The Manghit Yurt**, İndiana University Research Institute For Inner Asian Studies, İndiana 2011.

ТРЕПАВЛОВ, В.В., **История Ногайской Орды**, Москва 2002.

ULUTAŞ, Songül, “Tarsus’ta Tarımsal Coğrafya Ve Üretim (1830-1856)”, **The Journal of Academic Social Science Studies, JASS**, Volume 6, Issue 1, 2013, s. 1473-1493.

<http://www.boyutpedia.com/default~ID~1321~aID~43473~link~t%-C4%B1fus.html> (30.04.2009)

KABİLE	HANE	NÜFUS	BELGELERİN İÇERİKLERİ ¹
?	100 +	640	Osmanlı topraklarına iskân etmek için birkaç ay önce Çerkeslerle birlikte gelmişlerdir. Dobruca'ya gönderilmek istenir ama 8 hane dışındakiler gitmeyi kabul etmezler ve toplu iskânlarına uygun eyaletlerde boş yer bakılır ve Adana'nın havası uygun suyu bol toprakları verimli olduğu için Adana'da iskân etmeyi kabul ederler. (Bu sayıyı toplama dâhil etmedik çünkü aşağıdaki yaklaşık 20 gün sonra Adana'ya ulaşan gurupla aynı kişiler olma ihtimali vardır.) BOA.I.DH.28947 (22 Z 1275 / 23 Temmuz 1859)
?	104	587	Çukurova, Ayas Ya da beğendikleni bir yerde iskân için Memur Tevfik Efendi ile birlikte gönderilir, boş arazi keşfi yaparlar. (her iki belge de 14 Ağustos 1859 tarihli ve nüfus bilgilerinin yakınlığı nedeniyle aynı grup olabileceğini düşünüp, toplam nüfusa sadece 587'yi ekledik BOAA.MKT.NZD.288-14 (15 Muharrem 1276/14 Ağustos 1859); BOA.Y.E.E.34(15 Muharrem 1276/14 Ağustos 1859);
?	104	632	Adana'da bunlara uygun boş yer bulunabileceğinden dolayı Mersin yoluyla gönderilir. Bu iki grup, tarihlerin ve nüfus sayılarının yakınlığı fon kodlarının farklılığı nedeniyle aynı kişilerden bahseden kurumlar arası yazışmalarını olabileceği düşünülerek sadece 147 hane 1027 nüfus toplama katılmış diğeni toplam nüfusa eklememiştir. BOA.A.MKT.UM.365-59 (15 Safer 1276 /13 Eylül 1859); BOAA.MKT.NZD.291-2(19 Safer 1276 /17 Eylül 1859); Y.E.E.3415 (14 S 1276/14 Eylül 1859)
?	147	1027	Adana'ya hemşerileri yanına katılmadan vapurlarla yanlarına memurlar verilerek takım takım gönderilmelerine karar verilmiştir. AMKT.NZD.292-43; A.MKT.NZD.292-53; Y.E.E.34 (11 Ra 1276 /8 Ekim 1859)
?	149	1040	Adana'ya iskân edilmek üzere yanlarına memurlar verilerek Gemlik iskelesinden aktararak gönderilmişlerdir. 385 nüfus olarak verilen bu belge ile, yukarıda 385 hane 2375 nüfus olarak verilen belge aynı tarihli, farklı fon kodlu olmasına nüfus ve hane ifadelerinde ilgili yerlerde yazışırken yanlışlık yapıldığı ve aynı gruplar olabileceğini düşündüğü için toplama bu 385 nüfusu eklemedik. A.MKT.UM.370-45(11 Ra 1276/8 Ekim 1859)
?	?	385?	Keçi iskelesinden Ünyeli Ahmet kaptanın yelkenlisi ile yola çıkarlar, hava muhalefetiyle geminin direkleri kırılır ve Samsun'a zorunlu çıkış yaparlar, navlun ücretini de ödemişlerdir, navlunun mal sandığından venilip, Adana'ya gönderilmelerine daha sonra kaptandan navlunun yansınan alınmasına karar verilir. A.MKT.NZD.292-87 (18 Ra 1276/15 Ekim 1859)
?	622	3445	Y.E.E.34 (12 R.1276 /8 Kasım 1859)
Kuşbak	69	431	Tarihsel ve sayısal yakınlık nedeniyle aynı grup olduğunu düşünüyoruz. İkinci belgeye göre, Kuşbak kabilesinden olup, hemşerileri yanında Adana'da iskân olmak isterler ve gönderilirler. Y.E.E.34 (12 R.1276 /8 Kasım 1859); A.MKT.UM.377-47 (13 R 1276 /9 Kasım 1859)
?	69	421	
?	1	5	Mecidiye'de iskân edilmek üzere Dobruca'ya gönderilen 32 nüfustan henüz yerleşmedikleri için 1 Hane takımından 1 kişi olur 5 kişi Adana'ya kalan 26 kişi vapurlarla Varna'ya gönderilir. AMKT.DV.146-82 (24 R 1276 /20 Kasım 1859)
?	175	863	Mersin iskelesinden aktanıp, Adana'da iskân edilmek üzere gönderilmişlerdir. A.MKT.UM.382-71 (8 Ca 1276/3 Aralık 1859) İstanbul'daki 210 hane 949 Nüfusdan, 35 hane 117 nüfus akrabaları yanında Konya'da iskân istedikleri için ayrılp Antalya yoluyla Konya'ya giderler kalkanlar Adana'ya giderler. (tarih ve sayısal yakınlık nedeniyle aynı grup olabilir, sadece 823 nüfus toplama alınmıştır. A.MKT.NZD.298-14 (17 Ca 1276/12 Aralık 1859); Y.E.E.34 (3 R 1276 /1 Kasım 1859)
?	175	823	
?	645	4031	Üç kafiye olarak gelmişler ve 1836'sı hemen iskân edilmiş, kalanları iskân edilmek üzere dir. AMKT.NZD.298-105; A.MKT.UM.377-6 (18 Ca 1276 /13 Aralık 1860)
Kelembet	340	706	Kelembet kabilesinden olup, 340 hane gelmişlerdir, hala Samsun'da olan kabileleri 706 nüfusun Tuna adlı vapurla Adana'da bulunan akrabaları yanına gitmek isterler ve gönderilirler. AMKT.UM.399-71 (18 Şaban 1276 /12 Mart 1860)
?	1217	4790	Mersin iskelesine 2 vapurla gelmişlerdir. Belge bu tarihe kadar buraya 14 binden fazla Nogay muhaciri gelmiştir bilgisi var (bizim bu grup hanç yukarıda verdiğimiz nüfusun toplamı 13.802 kişi olmuştur.) AMKT.UM.401-97 (5 N 1276 /27 Mart 1860)
Kılınç-Mankat	?	?	Kılınç Mankat kabilesinden Adana'ya gönderilecek bir takımından bazıları akrabaları yanında Balçık'ta iskân isterler, Balçık'taki diğer bulunan isteyip, istemediği bilinmez, isteyenlerin isimlerini deftere yazıp Balçık'a gönderilmelerine, sonucuna göre davranılmasına Adana'ya isteyenlerin de Adana'ya gönderilmelerine karar verilmiştir. A.MKT.NZD.311-67 (16 L 1276 /7 Mayıs 1860)
Kumu	34	301	Kumu Kabilesinden olup, akrabaları yanında Adana'da iskân olunmak isterler ve Mersin yoluyla gönderilirler. AMKT.NZD.314-65 (20 Za 1276 /9 Haziran 1860)
Toktamış	8	26	Toktamış Kabilesinden olup, Adana'da iskân olunmak isterler ve Mersin yoluyla gönderilirler A.MKT.NZD.317-97;A.MKT.MHM.188-21 (26 Z 1276 /15 Temmuz1860)
Kumu	5	19	Kumu Kabilesinden olup, Adana'da iskân olunmak istemişler ve Mersin yoluyla gönderilmişlerdir. A.MKT.NZD.320-66; A.MKT.MHM.190-95 8 (18 M 1276/6 Ağustos1860)
Nevruzoglu Kasayoglu	7	41	Nevruzoglu kabilesi umerasından Hacı Timur Beğ Kasayoglu takımından olup, kabileleri yanında Adana'da iskân olunmak isterler ve gönderilirler. A.MKT.NZD.321-32 (25 M 1277 /13 Ağustos 1860) Bu takımla ilgili yok ancak Adana'da Nevruzogulların iskân olunduğunu ifade eden bir başka belge de A.MKT.NZD.317-97'dir
Peşto, Kıpçak Mangıt	125 47 + 43 215 1191	721 183 +287 215 1191	Peşto kabilesinden, Kıpçak kabilesinden, (belgede Kıpçak yazılıdır) Mangıt kabilesinden, olup Adana'ya gönderilmişlerdir Kuşbak Mangıt ve Peşto kabileleri, Ocak ayına kadar iskân edilememişler ve bu belgede Ceyhan dışında müstakil bir boş yer verilemedikçe iskân kabul etmediklerini bildirip, iskân karşı gelirler. A.MKT.UM.422-46 (5 S 1277/23 Ağustos 1860);
Mangıt, Pesnad	215 311	1191 1818	A.MKT.UM.449-77(7 Recep 1277/19 Ocak 1861(bu belgede Kıpçak yerine Kuşbak yazılıdır)
?	824		Mangıt ve Pesnad kabilelerinden olup, Adana'nın kasaba ve köylerinde muhteliten iskân olunmak üzere Mersin yoluyla gönderilmişlerdir. A.MKT.NZD.324-29 (25 S 1277 /12 Eylül 1860)
Kuşbak	116	618	Akrabaları yanında iskân olmak üzere Adana'ya gitmek isterler (arzuhal belgesidir) A.DVN.156-31 (28 S 1277/15 Eylül 1860)
Kuşbak	12	53	Kuşbak kabilesinden olup, Adana'ya Mersin üzerinden gönderilmişlerdir. A.MKT.NZD.325-69 (9 Ra 1277/25Eylül 1860)
Karamirza Kasalay Kasay?	12	68	Kuşbak kabilesi Hoca Ahmed Efendi takımından olup Adana'da iskân olunmak istemişler ve Mersin yoluyla gönderilmişlerdir. A.MKT.NZD.328-79 (10 R 1277 /26 Ekim 1860)
Kuban	13	66	Sanbahçe adlı yerde Karamirza kabilesi iskân edilmiştir. Avşar aşireti, Refekah Cernaati ve Haclar oymağı ile sürtüşmeler yaşamışlardır. A.MKT.UM.432-27 (30 Ra 1277 /16 Ekim 1860)
Peşto		-360	Kasalay kabilesinden Hoca Timur Beğ takımından olup, Adana'da iskân olunmak istemişler ve gönderilmişlerdir. A.MKT.NZD.335-61 (4 C 1277/18 Aralık 1860)
?	50		Kuban kabilesinden Hoca Kılıç ve Ahmed Efendi takımlarından olup, isyan eden grupla karşılaşılmadık Misis'te iskân edileceklerdir. A.MKT.UM.451-41 (15 Recep 1277/27 Ocak 1861)
?	17		Peşto kabilesinden olup, vatanlarına geri dönmek isteyen 74 hane 360 dan fazla nüfus Trabzon'a ulaşmıştır ve Erzurum'da boş yerlere iskân edilmişlerdir. A.MKT.UM.512-54; A.MKT.UM.515-49 (9 R 1278 /14 Ekim 1861)
Kelembet	2		Adana'da canib-şehr nahiye ve köylerinde halkın arasında iskân edilirler. Önceden gelip, ancak şimdiki iskân edilenlerden olmaları. Toplama eklemedik. A.MKT.UM.518-58 (17 Ca 1278/ 20 Kasım 1861)
Canboyluk Bedişkula	134 1	669 7	Yüreğir nahiyesi köylerinde halkın arasında iskân edilirler. Önceden gelip, yeni iskân edilenlerden olmaları. Toplama eklemedik. A.MKT.UM.518-58(17 Ca 1278/20 Kasım 1861)
		24.984	Kelembet kabilesinden Hacı Mirad, Çerkes sanlı ve Amasya'da tutulduklar. Adana'daki kardeşi ve kabile reislerinin ifadesi ile baraktır. Arkadaşı ile beraber Adana'da iskân etmek için yol çıkar. A.MKT.UM.540-56 (13 Ş 1278 / 13 Şubat 1862)
		27.075	İÇ-İL'DE iskân edilmek üzere Canboyluk kabilesinden 134 hane 669 nüfus, Bedişkula kabilesinden 1 hane 7 nüfus Silifke iskelesinden gönderilir. A.MKT.UM.405-73 (25 L 1276/ 16 Mayıs 1860)
			TOPLAM Aynı gurup olduğu düşünülenler dâhil edilmemiştir
			TOPLAM hepsinin ayrı gurup olduğu düşünülmüştür.

¹ Derya Derin Paşaoğlu, *Nogaylar, Nogay Göçleri, Nogayların Türkiye'de İskânları*, A.Ü. Sos. Bil. Ens., Yayınlanmamış Dr. Tezi, Ankara 2009.

Ek 1. Adana'da İskân Edilen Toplam Nogay Nüfusu (1859-1862)

Ek 2: BOA.ML.MSF.d.14980; Adana Eyaleti'nde ba-irade-i seniyye iskan itmek üzere tevârid iden Nogay muhacirin hanelerinde vukû' bulan vefiyân nizam-î âlem mucibince canib-i beytî'l-mâldan sarf olunan mebâliğin mikdarıyla kabile ve hane ve numarasını mübeyyin defterdir.

Para	Yekun	Para	Günç	Kebir/	Sagir/	Yekun	Hane	Numre	Tarih-4	Sehr-i Mart 276
-	35	-	35	1	-	-	50	1	27	Canik kabilesinden Naib Musa Efendi takımından Sultan Ali bin Bekbolad 12 Mart 76
-	35	-	-	1	-	-	1	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	20	17	-	1	-	4	44	25	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından diğer hafidi Kus bin Muhammed 5 Nisan 76
-	35	20	17	-	1	-	44	5	4	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Totav binti Hacı Gaffar 13 Subat 75
-	70	-	-	1	2	3	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	35	1	-	-	2	2	20	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Haris Efendi zevcesi Hafslu 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	2	2	25	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Urus zevcesi Masav 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	-	9	5	23	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Kuban Gazi kerimesi Zarime 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	-	11	7	25	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Amançeldi oğlu Abdülhamid 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	-	41	6	10	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından İslanbul binti Tıvlab 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	-	49	5	25	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Kustovay binti Sevid Müslim 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	71	3	10	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Aman Gazi validesi Elmas 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	74	2	10	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Saim Gazi zevcesi Gavka? 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	-	84	3	26	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Fatma binti Tigün 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	85	1	25	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Musa Ağa'n zevcesi Hacı Abav 5 Nisan 76
20	262	-	-	-	-	10	-	-	-	
-	332	-	-	6	7	13	-	-	-	
-	-	-	35	1	-	-	43	1	10	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Boran Gazi bin Orlı Gazi 13 Subat 75
-	-	-	35	1	-	-	1	4	8	Pesto kabilesinden Halil Efendi takımından İlyas bin Halil Efendi 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	-	8	2	17	Pesto kabilesinden Halil Efendi takımından Kâfeli zevcesi Kamerive 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	-	31	3	20	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Rahmet bin Kurban Gazi
-	-	-	35	1	-	-	8	7	25	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Abdülhamid bin Canakav 3
-	-	-	35	1	-	-	1	5	22	Kara Mirza kabilesinden Hoca Molla Ahmed Efendi takımından Ayse binti Hacı Mela Ahmed Efendi 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	3	2	9	Kara Mirza kabilesinden Hoca Molla Ahmed Efendi takımından Mala Gazi zevcesi Turatihan 5 Nisan 76
-	245	-	-	-	-	7	-	-	-	
20	577	-	-	13	7	20	-	-	-	
-	-	-	35	1	-	-	56	2	25	Orakzade kabilesinden Semseddin ve Revan Efendiler takımlarından Abdülkerim zevcesi Avane 21 Subat 75
-	-	-	35	1	-	-	20	1	17	Kelembet kabilesinden Sevid Ahmed ve Abdürrahman Efendiler takımlarından Kûsan bin Somay Hacı 21
-	-	-	35	1	-	-	7	6	18	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Geldi Murad validesi Yekcan 3
-	-	-	35	1	-	-	60	1	16	Nevruzolu kabilesinden Semseddin ve Revan Efendiler takımlarından Yerbilbay bin Halil 21 Subat 75
-	-	-	35	1	-	-	9	7	12	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Ayse binti Karvîr 13 Subat 75
-	-	-	35	1	-	-	14	4	9	Orakzade kabilesinden Semseddin Efendi takımından İslâm'ın zevcesi Menliru 21 Subat 75
-	-	-	35	1	-	-	1	1	9	Karamirza kabilesinden Hoca Molla Ahmed Efendi takımından Hoca Molla Ahmed Efendi bin Ebulalib 5 Nisan
-	245	-	-	-	-	7	-	-	-	
20	822	-	-	20	7	27	-	-	-	
-	35	-	35	1	-	1	5	16	25	Kavluz kabilesinden Devlet Hacı Efendi takımından Selâm'ın gulanı Ereskeldi 3 Mayıs 76
20	857	-	-	21	7	28	-	-	-	
-	-	-	35	1	-	-	1	3	1	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Haris Efendi validesi Yansulu 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	33	4	1	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Zebire binti Kurban 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	-	34	6	1	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Fatma binti Menlikul 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	4	2	1	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Özbek zevcesi Razive 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	9	1	25	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Ebubekir bin Hasgar 4 Haziran 76
-	-	20	17	-	1	-	1	9	10	Kavluz kabilesinden Devlet Hacı Efendi takımından Devlet Hacı Efendi gulanı Kazak bin Habav 3 Mayıs 76
-	-	20	17	-	1	-	5	15	10	Kavluz kabilesinden Devlet Hacı Efendi takımından Selamet'in diğer gulanı Enderbay bin Amançeldi 3 Mayıs
20	192	-	-	-	-	7	-	-	-	
-	1050	-	-	25	10	35	-	-	-	
-	-	20	17	-	1	-	4	9	28	Kavluz kabilesinden Devlet Hacı Efendi takımından Meringeldi bin Yetunkorkan 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	-	27	4	28	Kelembet kabilesinden Kelemitbek ve Süleyman Efendi takımlarından Musa hemsiresi Karasav 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	-	46	5	29	Orakzade kabilesinden Semseddin ve Revan Efendiler takımlarından Hüseyin validesi Sarıana 21 Subat 75
-	-	-	35	1	-	-	9	4	13	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Hacer Totav binti Kurban Gazi 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	13	5	16	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Otuv zevcesi Ayse 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	-	13	10	16	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Amançan bin Otuv 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	31	6	16	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Menli Hacı carivesi Sevav 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	74	1	20	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Salimeazi bin Timurşah 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	6	2	28	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Semseddin Efendi zevcesi Kûsenbike
-	-	-	35	1	-	-	24	3	28	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Pasagav validesi Rakibe 13 Subat 75
-	315	-	-	-	-	10	-	-	-	
-	1365	-	-	33	12	45	-	-	-	
-	-	-	35	1	-	-	59	4	30	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Karakız binti Telencez 13 Subat 75
-	-	-	35	1	-	-	46	1	28	Kelembet kabilesinden Kelemitbek ve Süleyman Efendi takımlarından Aman Ali bin İsa Ali 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	-	5	1	26	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Bavram Ali bin Hızır Molla 3
-	-	-	35	1	-	-	2	3	30	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Mekke binti Meneke 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	-	7	2	30	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Geldi Murad zevcesi Zakıyve 3
-	-	-	35	1	-	-	9	4	30	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Bolad'ın validesi Hacıızık 3
-	210	-	-	-	-	6	-	-	-	
-	1575	-	-	39	12	51	-	-	-	
-	-	-	35	1	-	-	73	3	28	Mankıt kabilesinden Gazikul Mirza Abdülaziz takımlarından Musa bin A'lem 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	-	51	3	28	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Su'avib'in biraderi Abav bin Osmet 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	-	19	1	1	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Meslak bin Aydar 13 Subat 75
-	-	-	35	1	-	-	7	5	23	Pesto Kumu kabilesinden Fetheddin ve İsa Efendi takımından Yahyabek validesi İsmiçani 3 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	-	45	1	20	Kelembet kabilesinden Kelemitbek ve Süleyman Efendi takımlarından İsa Ali bin Ramazan 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	-	15	5	26	Pesto Kumu kabilesinden Fetheddin ve İsa Efendi takımından Devletvar'ın büyük validesi Medine4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	-	60	3	25	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Mirze validesi Evned 5 Nisan 76
-	245	-	-	-	-	7	-	-	-	
-	1820	-	-	46	12	58	-	-	-	

-	-	-	35	1	-	98	1	26	Manırt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından Hacı Musa bin ? Ağa 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	77	4	27	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Bekbolad bin Nesabet 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	9	3	26	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Bolad biraderi Hacı Ekbayet 3
-	-	-	35	1	-	10	2	26	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Hacı Ahmed'in zevcesi Emine
-	-	-	35	1	-	65	2	12	Manırt kabilesinden Ahmed Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından zevcesi Menlikiz 3 Mayıs
-	-	-	35	1	-	31	2	15	Orakzade kabilesinden Şemseddin Efendi takımlarından Ahmed zevcesi Korenli 13 Şubat 75
-	-	-	35	1	-	10	5	15	Manırt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından Mamak kölesi Bıvrım Ali 3 Mayıs
-	-	-	35	1	-	3	4	1	Kavluz kabilesinden Devlet Hacı Efendi takımlarından kerimesi Hacı Hanım binti Biset 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	5	4	1	Kavluz kabilesinden Devlet Hacı Efendi takımlarından Mahmud bin Selâmet 3 Mayıs 76
-	315	-	-	-	-	9	-	-	-
-	2135	-	-	55	12	67	-	-	-
-	-	-	35	1	-	58	1	11	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Hanefi bin Ebutalib 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	3	9	10	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından kerimesi Ka'behan 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	81	4	2	Manırt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından Halil bin Canbire 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	81	2	1	Manırt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından Canbire zevcesi Ayşe 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	17	2	1	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından Mustafa zevcesi Korenli Melek 5 Nisan
-	-	20	17	-	1	81	6	10	Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından kerimesi Baltov 3 Mayıs 76
-	-	20	17	-	1	9	4	12	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından kerimesi Hacı Totay binti Kurban Gazi 5 Nisan
-	-	-	35	1	-	26	2	13	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Kul zevcesi Hacıgani 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	26	2	5	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Abdülmuttalib zevcesi Saliha 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	77	1	15	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Sabit bin Menlis 5 Nisan 76
20	297	-	-	-	-	10	-	-	-
20	2432	-	-	62	15	77	-	-	-
-	-	-	35	1	-	100	13	15	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından İmam Harsi validesi Sateb 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	5	2	15	Kelembet kabilesinden Savırt Hacı takımlarından Bıvrım Ali zevcesi Balkavis 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	61	1	9	Orakzade kabilesinden Şemseddin ve Revan Efendiler takımlarından Ahmed bin Molla Muhammed 21 Şubat 75
-	-	-	35	1	-	59	1	5	Orakzade kabilesinden Şemseddin ve Revan Efendiler takımlarından Nemağazi bin Uris 21 Şubat 75
-	-	-	35	1	-	61	3	5	Orakzade kabilesinden Şemseddin ve Revan Efendiler takımlarından oğlu Emmi bin Ahmedive 21 Şubat 75
-	-	-	35	1	-	61	4	5	Orakzade kabilesinden Şemseddin ve Revan Efendiler takımlarından Sultan binti Ahmedive 21 Şubat 75
-	-	-	35	1	-	50	1	1	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından Battal bin Kara 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	50	5	2	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından Battal'ın validesi Ümmühan 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	55	1	5	Orakzade kabilesinden Şemseddin ve Revan Efendiler takımlarından Sevid Battal bin Kelağav 21 Şubat 75
-	-	20	17	-	1	1	8	10	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından Emine binti Kelembek 5 Mart 76
20	332	-	-	-	-	10	-	-	-
2765	-	-	71	16	87	-	-	-	-
-	-	-	35	1	-	12	2	5	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından zevcesi Sariana 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	12	3	11	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Salavat bin Nalci 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	12	4	5	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Selâmet bin Nalci 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	12	5	5	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Ayşe binti Nalci 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	12	6	7	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Azize binti Nalci 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	9	4	10	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından diğer mahdumu Sevid Ahmed 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	9	5	6	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından kerimesi Rabia 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	26	1	3	Kemükanlı kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından Hanefi bin Tinali 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	6	1	2	Kemü kabilesinden İsa ve İmam Molla ve Numan Efendi takımlarından Musa bin Mola Akav 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	76	1	1	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Samet bin Menlis 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	9	6	3	Nevrzoğlu kabilesinden Edikbek ve Şemseddin Efendiler takımlarından Banvi binti Kırvit 13 Şubat 75
-	-	-	35	1	-	5	21	3	Manırt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından Alemakav zevcesi Zahide 3 Mayıs
-	42	-	-	-	-	12	-	-	-
-	3185	-	-	83	16	99	-	-	-
-	-	20	17	-	1	7	5	3	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Murtaza bin Geldimurad 3
-	-	-	35	1	-	10	3	3	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından biraderi Hacı Molla bin ? 3
-	-	20	17	-	1	7	3	3	Kemükanlı kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından Amangani binti Abdülveli 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	16	1	3	Kemükanlı kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından Resul bin Geldialı 4 Haziran 76
-	-	20	17	-	1	3	3	2	Kemükanlı kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından Habib bin Cancazi 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	3	4	2	Kemükanlı kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından Ayşe binti Hangazi 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	5	7	2	Kemükanlı kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından İdris'in validesi Amankız 4 Haziran 76
-	192	-	-	-	-	7	-	-	-
-	3377	-	-	87	19	106	-	-	-
-	-	-	35	1	-	17	8	2	Kemükanlı kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından Menli Ali zevcesi Hacı Hanım 4 Haziran 76
-	-	20	17	-	1	26	3	2	Kemükanlı kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından Din-i İslam bin Hanefi 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	43	5	3	Tökel Toğay kabilesinden Kadı Ahmed ve Yusuf ve Mamav Efendi takımlarından Muhammed bin Kırmızı 5
-	-	-	35	1	-	26	1	3	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Kabul bin Kul Timur 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	69	3	2	Manırt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından Hedive binti Abdülaziz Efendi 3
-	-	20	17	-	1	2	4	2	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Abdülkerim bin Evüb 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	8	3	2	Kemü kabilesinden İsa ve İmam Molla ve Numan Efendi takımlarından Yusuf bin Abdullah 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	46	2	2	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından müteveffa Aman Ali zevcesi İncihan 5
-	245	-	-	-	-	8	-	-	-
20	3622	-	-	93	21	114	-	-	-
-	-	-	35	1	-	24	2	13	Kelembet kabilesinden Kelembek takımlarından Küşgazi zevcesi Fatma 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	2	1	15	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Menka bin Evüb 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	75	1	9	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Menli Hasan bin Musa 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	6	2	30	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Evüb'ün zevcesi Bazarhan 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	16	13	16	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından Hacısaf bin Musa 5 Mart 76
-	-	20	17	-	1	20	3	15	Kumu kabilesinden Abdülgani Efendi takımlarından Hacıgani binti Hoca Ahmed 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	61	-	30	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Muttalib zevcesi Kündüs 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	38	2	0	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından Hacı Ahmed bin Kuralav 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	41	3	30	Kelembet kabilesinden Kelembek ve Süleyman Efendi takımlarından Toktar bin Bayındır 5 Mart 76
20	297	-	-	-	-	9	-	-	-
-	3920	-	-	101	22	123	-	-	-

-	-	-	35	1	-	67	1	25	Mankıt kabilesinden Ahmed Efendi takımlarından ?? Abdullah 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	4	1	20	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Besir bin Cafer 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	4	7	25	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından kerimesi Mekke binti Besir 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	60	1	18	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Mirza bin Zekeriy 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	12	2	18	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından zevcesi 25 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	62	2	23	Mankıt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından zevcesi Havvaana 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	71	2	15	Mankıt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından zevcesi Cumaranı 3 Mayıs 76
-	-	-	20	17	-	67	4	15	Mankıt kabilesinden Gazikul Ağa ve Sağanav ve Sevidik Efendi takımlarından kerimesi Amanlık binti Abdullah
20	262	-	-	-	-	8	-	-	-
20	4182	-	-	108	23	131	-	-	-
-	-	-	35	1	-	23	2	10	Kemükanlı kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından İbrahim zevcesi Hacer 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	1	2	13	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Musa'nın zevcesi Kani 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	1	3	13	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Abdülvehhab bin Musa Efendi 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	1	4	3	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Abdülmecid bin Musa Efendi 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	12	2	10	Kemükanlı kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Hasan nam kimesnenin zevcesi Altun 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	12	9	0	Kemükanlı kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Mustafa bin Arif 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	43	6	28	Tökel Toğay kabilesinden Kadı Ahmed ve Yusuf ve Mamav Efendi takımlarından Hacıkız binti Kırmızı 5
-	-	-	20	17	-	27	3	28	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Süleyma bin Cihanözi 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	35	1	29	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Muhammed bin Cihanözi 13 Subat 76
-	-	-	35	1	-	58	3	29	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Daver bin Hanefi 5 Nisan 76
20	297	-	-	-	-	10	-	-	-
-	4480	-	-	115	26	141	-	-	-
-	-	-	35	1	-	15	3	28	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından Yasin bin İmam Ali 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	30	2	28	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından zevcesi Kutlu Hanım 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	14	3	29	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Hacı Ağav bin Muhammed 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	3	6	29	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından kerimesi Scherban 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	13	1	5	Kumu kabilesinden İsa Efendi takımlarından Selim bin Bavram 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	9	3	29	Kumu kabilesinden Veys Efendi takımlarından Mekke binti Atus 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	95	1	10	Mankıt kabilesinden Sevidik ve Battal Efendi takımlarından Semseddin Efendi bin Vebet 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	103	2	5	Mankıt kabilesinden Sevidik ve Battal Efendi takımlarından Salih zevcesi Kutlukız 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	107	2	5	Mankıt kabilesinden Sevidik ve Battal Efendi takımlarından Otar'ın zevcesi Cennethan 3 Mayıs 76
-	297	-	-	-	-	9	-	-	-
-	4777	-	-	123	27	150	-	-	-
-	-	-	35	1	-	11	4	29	Tökel Toğay kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından İsmihan binti Bekir 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	16	11	29	Tökel Toğay kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından İsmailbek'in carivesi Human 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	21	5	29	Tökel Toğay kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından 2Samaüddin bin Han Ali 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	76	3	30	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Zilkade binti Abdülmuttalib 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	12	3	30	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Alcağır zevcesi Halime 13 Subat 76
-	-	-	20	17	-	16	6	15	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Hacı Melek binti Kutlu Ali 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	1	1	17	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Hacı Serin Gazi 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	88	2	15	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Yekser? zevcesi Menliçani 5 Nisan 76
20	262	-	-	-	-	8	-	--	--
-	5040	-	-	130	28	158	--	--	--
-	-	-	35	1	-	8	1	9	Kemü kabilesinden İsa ve İmam Molla ve Numan Efendi takımlarından Abd bin Hasan 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	8	2	8	Kemü kabilesinden İsa ve İmam Molla ve Numan Efendi takımlarından Abdullah zevcesi Elif 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	11	2	9	Kemü kabilesinden İsa ve İmam Molla ve Numan Efendi takımlarından Receb zevcesi Melekhan 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	3	2	11	Kemü kabilesinden İsa ve İmam Molla ve Numan Efendi takımlarından biraderi Cemil bin Abd 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	24	2	13	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından zevcesi Fatma 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	13	3	22	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından validesi Nasibhan 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	1	3	10	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Hacı Serin Gazi zevcesi Abas 3
-	-	-	20	17	-	31	3	4	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Nebav binti Menliçani 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	16	4	15	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Can Melek binti Kutlu Ali 4 Haziran 76
20	297	-	-	-	-	9	-	-	-
20	5337	-	-	138	29	167	-	-	-
-	-	-	20	17	-	18	6	19	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Diçerkahtanlı? Hacı Ahmed 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	46	3	13	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından İsa bin Amanali 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	7	3	15	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Mustafa bin Geldimurad 3
-	-	-	20	17	-	7	4	15	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Elif binti Geldimurad 3 Mayıs
-	-	-	35	1	-	83	3	20	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından validesi Bektoray 5 Nisan 76
-	-	-	20	17	-	1	9	15	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından Hanım binti Kelembetbek 5 Mart 76
-	-	-	20	17	-	3	5	11	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından Abdülmecid bin Hacı Ahmed 5 Mart
-	-	-	35	1	-	4	2	16	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından Uğurlu zevcesi Devlethan 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	32	1	16	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından Hamid Ali bin Hacı Ramazan 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	42	7	17	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyma Efendi takımlarından Kartar validesi Lam 5 Mart 76
-	280	-	-	-	-	10	-	-	-
20	5617	-	-	144	33	177	-	-	-
-	-	-	20	17	-	22	4	18	Kemükanlı kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Hadis bin Bekis 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	23	1	13	Kemükanlı kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından İbrahim bin Kart Ali 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	2	1	13	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Evyib bin Habib 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	2	5	13	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Melek binti Evyib 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	2	6	13	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Abdüssalih bin Evyib 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	3	3	13	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Ahmed'in hemsiresi Kudretligani 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	13	1	15	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Abdullah bin Muhammed 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	13	3	15	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Ötemis bin Abdullah 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	17	2	15	Kumu kabilesinden Abdürrahman Efendi takımından Nazır'ın zevcesi Merve 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	17	8	12	Kumu kabilesinden Abdürrahman Efendi takımından Ayse binti Nazır 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	17	7	5	Kumu kabilesinden Abdürrahman Efendi takımından Zülfive binti Nazır 4 Haziran 76
20	297	-	-	-	-	11	-	-	-
-	5915	-	-	150	38	188	-	-	-

-	-	-	35	1	-	1	1	5	Kemüanlı kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Abdülğani Efendi bin Saibay 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	12	1	15	Kemüanlı kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Bekive bin Kara 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	17	1	13	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Orubolad bin Sora 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	17	4	13	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Yakub bin Orubolad 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	17	5	15	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Hacı İslam bin Orubolad 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	17	8	10	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından vengesi Azimet mahdumu Halil 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	17	10	15	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Abülvehhab bin Azimet 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	39	4	15	Mankıt kabilesinden Abdülaziz Efendi takımlarından Mekke binti Pencenbe 4 Haziran 76
20	192	-	-	-	-	8	-	-	-
20	6107	-	-	153	43	196	-	-	-
-	-	-	20	17	-	3	5	16	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Abdülmennan bin İdris 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	4	1	16	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Özbek bin Arslan 5 Nisan 76
-	-	-	20	17	-	4	11	15	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Abdüssalih bin Nusin 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	12	5	11	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Zekeriva zevcesi Ariy 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	23	2	11	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Sevidik validesi Sarfhan 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	52	2	15	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Numan zevcesi Azize 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	61	1	15	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Muttalib bin Menli Ağav 5 Nisan 76
-	-	-	20	17	-	67	3	14	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevid Mihri Efendi takımlarından Yunus bin Ramazan 5 Nisan 76
20	227	-	-	-	-	8	-	-	-
-	6335	-	-	158	46	204	-	-	-
-	-	-	35	1	-	8	2	1	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından İslamezi zevcesi Ayse 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	8	3	8	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından Ahmed bin İslamezi 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	38	2	5	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından Koralay zevcesi Sultan Hanım 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	27	7	1	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Yusuf zevcesi Cemile 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	1	1	5	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Musa bin Ötemis 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	20	1	1	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Hoca Ahmed Murtaza 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	20	3	1	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Nurullah bin Hoca Ahmed 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	20	4	1	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Menliğani binti Hoca Ahmed 4 Haziran 76
20	262	-	-	-	-	8	-	-	-
20	6597	-	-	165	47	212	-	-	-
-	-	-	20	17	-	11	5	1	Tökel Toğav kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından Medine binti Bekir 3 Mavis 76
-	-	-	35	1	-	12	1	1	Tökel Toğav kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından Maksud bin Kader 3 Mavis 76
-	-	-	35	1	-	14	3	28	Orakzade kabilesinden Semseddin ve Revan Efendiler takımlarından İslam Kadir 21 Şubat 75
-	-	-	35	1	-	1	5	27	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Numak Efendi Hacı Serin 20
-	-	-	35	1	-	6	1	25	Mankıt kabilesinden Rahmet Efendi takımlarından Otar bin Tarhan 3 Mavis 76
-	-	-	35	1	-	33	1	27	Kavluz kabilesinden Haris Efendi takımlarından Kurban bin Noğav 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	29	3	27	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Molla Gazi bin Musa 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	43	2	25	Nevruzolu kabilesinden Semseddin Efendiler takımlarından Bekr zevcesi Bayramhan 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	2	2	25	Mankıt kabilesinden Rahmet Efendi takımlarından Pencenbe zevcesi Menli 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	2	3	25	Mankıt kabilesinden Rahmet Efendi takımlarından Hızır Ali bin Pencenbe 5 Nisan 76
20	332	-	-	-	-	10	-	-	-
-	6930	-	-	174	48	222	-	-	-
-	-	-	35	1	-	29	1	25	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Musa bin Ömer 5 Nisan 76
-	-	-	20	17	-	13	7	25	Kavluz kabilesinden Haris ve Comak Efendi takımlarından Serafeddin kerimesi Şahdin 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	96	7	25	Kavluz kabilesinden Haris ve Comak Efendi takımlarından Azime binti Hacı Serin 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	43	4	23	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Karasas binti Sebu 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	40	4	23	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Hanmirze bin Cantemür 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	77	2	25	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Receb zevcesi Melekhan 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	14	3	22	Mankıt kabilesinden Rahmet Efendi takımlarından Canmus hemsiresi Kara 3 Mavis 76
-	-	-	35	1	-	22	7	21	Mankıt kabilesinden Rahmet Efendi takımlarından Canbolad'ın hemsiresi Mahrem 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	3	4	21	Kelembet kabilesinden Abdülcafar Efendi takımlarından ?? Mamav Daver12 Temmuz 76
20	297	-	-	-	-	9	-	-	-
20	7227	-	-	182	49	231	-	-	-
-	-	-	35	1	-	20	4	22	Kelembet kabilesinden Ahmed Sükrî? Efendi takımlarından İmam Azam bin Hazan 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	77	3	22	Kelembet kabilesinden Sevid Ahmed Sükrî? Efendi takımlarından Receb biraderi Halil 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	56	2	20	Mankıt kabilesinden Mirzabek Efendi takımlarından Canağav zevcesi Kutlhanım 3 Mavis 76
-	-	-	35	1	-	26	1	20	Orakzade kabilesinden Semseddin Efendiler takımlarından Käre bin Hacı Nivet 21 Şubat 75
-	-	-	20	17	-	12	1	20	Mankıt kabilesinden Yasinbet takımlarından İmam Ali bin Mensevar 3 Mavis 76
-	-	-	20	17	-	12	3	20	Mankıt kabilesinden Yasinbet takımlarından karıdası Amanzazi bin Mensevar 3 Mavis 76
-	-	-	35	1	-	25	2	20	Tökel Toğav Karamirzaolu takımlarından Bilal zevcesi Tumay 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	21	2	20	Kavluz kabilesinden Haris Efendi takımlarından zevcesi Kudretli Melek 5 Nisan 76
-	-	-	20	17	-	21	5	20	Kavluz kabilesinden Haris Efendi takımlarından Abdülmecid bin Canbolad 5 Nisan 76
20	262	-	-	-	-	9	-	-	-
-	7490	-	-	188	52	240	-	-	-
-	-	-	35	1	-	29	2	16	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından zevcesi Kokos 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	29	-	20	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Kurban bin Musa 4 Haziran 76
-	-	-	20	17	-	28	3	20	Kumu kabilesinden Abdülğani Efendi takımlarından Sa'ib bin İbrahim 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	3	1	15	Kumu kabilesinden İsa Efendi takımlarından İsmail bin İsa 5 Mart 76
-	-	-	20	17	-	1	4	15	Kumu kabilesinden İsa Efendi takımlarından Fatima binti Mehi 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	10	2	18	Kavluz kabilesinden Sevid Mihri Efendi takımlarından zevcesi Firdavs 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	41	-	20	Kelembet kabilesinden İsmailbek takımlarından Bekkul pederi Evüb 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	9	1	1	Tökel Toğav kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından Balış bin Toğav 3 Mavis 76
-	-	-	35	1	-	9	2	1	Tökel Toğav kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından zevcesi Hacer 3 Mavis 76
20	280	-	-	-	-	9	-	-	-
-	7770	-	-	195	54	249	-	-	-

-	-	-	35	1	-	39	3	1	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından Rahmet bin Hoca Ahmed 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	39	4	1	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından Hacı Muhammed bin Hoca Ahmed 5
-	-	-	35	1	-	46	5	1	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından Türkeri bin Amanalı 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	34	3	1	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Hacıkız binti Menlikül 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	31	4	10	Nevruzolu kabilesinden Semseddin Efendiler takımlarından Hacı Ahmed bin Kurbangazi 13 Subat 75
-	-	-	35	1	-	8	4	10	Kavluz kabilesinden Haris Efendi takımlarından Hacıkız binti Abid 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	61	3	10	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Yakub bin Muttalib 5 Nisan 76
-	245	-	-	-	-	7	-	-	-
-	8015	-	-	202	54	256	-	-	-
-	-	-	35	1	-	84	3	15	Mankıt-Kılınc kabilesinden Mirzabek takımlarından Safer Ali bin Pencsenbe 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	95	3	15	Mankıt-Kılınc kabilesinden Mirzabek takımlarından Abdülhamid bin Semseddin 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	95	4	15	Mankıt-Kılınc kabilesinden Mirzabek takımlarından Andüllaif bin Semseddin 3 Mayıs 76
-	-	20	17	-	1	23	6	15	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Erbek binti Canbolad 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	52	3	15	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Andülnazil bin Numan 5 Nisan 76
-	-	20	17	-	1	44	7	15	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Avse binti Sevvid İsa 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	7	7	15	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Endersey bin Musa 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	12	1	15	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Alcağır bin Mansur 13 Subat 75
-	-	-	35	1	-	80	3	15	Orakzade kabilesinden Semseddin ve Revan Efendiler takımlarından Aman Ali bin Sıddık 21 Subat 75
20	262	-	-	-	-	9	-	-	-
20	8277	-	-	208	57	265	-	-	-
-	-	-	35	1	-	101	1	15	Mankıt-Kılınc kabilesinden Mirzabek, Baral ve Semseddin Efendi takımlarından Ali Timur bin Sıddık 3 Mayıs
-	-	-	35	1	-	83	2	15	Mankıt-Kılınc kabilesinden Mirzabek, Baral ve Semseddin Efendi takımlarından Aziz bin Menlibay 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	4	2	13	Kelembet kabilesinden Abdülcağır Efendi takımlarından Bektas zevcesi Hacıhan 12 Temmuz 76
-	-	-	35	1	-	3	1	13	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından Hacı Ahmed bin Canalı 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	24	1	15	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından Küsekay bin Ramazan 5 Mart 76
-	-	-	35	1	-	15	3	12	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Abdülmecid bin Ahmed 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	3	2	12	Kelembet kabilesinden Abdülcağır Efendi takımlarından Menkabeke zevcesi Menlihan 12 Temmuz 76
-	-	-	35	1	-	72	4	12	Mankıt kabilesinden Gazikul ve Mirza ve Abdülaziz Efendi takımlarından Böre binti Akkas 3 Mayıs 66
-	-	-	35	1	-	2	2	11	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Evyüb zevcesi Totay 4 Haziran 76
-	315	-	-	-	-	9	-	-	-
20	8592	-	-	217	57	274	-	-	-
-	-	-	35	1	-	16	3	10	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Abdülhakim bin Kurtali 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	29	6	10	Nevruzolu kabilesinden Abdüvelî takımlarından Bulğabek carivesi Kudrelikiz 3 Kanun-ı evvel 75
-	-	-	35	1	-	31	3	10	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Salavat bin Muhammedive 13 Subat 75
-	-	-	35	1	-	16	14	9	Tökel Togay kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından İsmailbek gulamı Havrılı 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	11	2	5	Tökel Togay kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından Bekirbek zevcesi Cemukan 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	28	1	8	Kumu kabilesinden Abdülcani Efendi takımlarından İmameazi bin Menli 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	28	3	8	Kumu kabilesinden Abdülcani Efendi takımlarından Hacı Ahmed bin İmameazi 4 Haziran 76
-	245	-	-	-	-	7	-	-	-
20	8837	-	-	224	57	281	-	-	-
-	-	-	35	1	-	35	2	8	Mankıt kabilesinden Sevindik ve Mirza ve Abdülaziz Efendi takımlarından Abdülcelil'in zevcesi Hacı Melek 3
-	-	-	35	1	-	8	1	9	Mankıt kabilesinden Sevindik ve Mirza ve Abdülaziz Efendi takımlarından Uğurlı bin Rüstem 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	15	1	8	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Ahmed bin Ahmed 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	3	3	8	Kelembet kabilesinden Hacı Ahmed ve Hacı Serin Gazi Efendiler takımlarından Semseddin zevcesi Hacı Totay
-	-	-	35	1	-	68	1	5	Mankıt kabilesinden Gazikul ve Sağanav Efendi takımlarından Otar bin Sora 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	68	5	8	Mankıt kabilesinden Gazikul ve Sağanav Efendi takımlarından Otar validesi Menlitotay 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	18	5	5	Nevruzolu kabilesinden Edikbek ve Semseddin Efendiler takımlarından Karman binti Yusuf 12 Subat 75
-	-	-	35	1	-	59	5	8	Orakzade kabilesinden Semseddin ve Revan Efendiler takımlarından Nesagav validesi Tonika 21 Subat 75
-	280	-	-	-	-	8	-	-	-
20	9117	-	-	232	57	289	-	-	-
-	-	-	35	1	-	105	1	1	Sehr-i Evlül
-	-	-	35	1	-	46	4	12	Orakzade kabilesinden Semseddin ve Revan Efendiler takımlarından Elmas bini Cansemir 21 Subat 75
-	-	-	35	1	-	104	-	2	Mankıt kabilesinden Gazikul ve Sağanav Efendi takımlarından validesi Makule 3 Mayıs 76
-	-	20	17	-	1	14	5	2	Tökel Togay kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından Hacer binti Yusuf 3 Mayıs 76
20	122	-	-	-	-	4	-	-	-
-	9240	-	-	235	58	293	-	-	-
-	-	20	17	-	1	34	5	2	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Abdullah bin Menlikül 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	84	1	2	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Nikus bin Abdülaziz 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	3	2	3	Pesto kabilesinden Veys Efendi takımından zevcesi Meham 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	88	3	4	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Abdülvehhab bin Samet 5 Nisan 76
20	122	-	-	-	-	4	-	-	-
20	9362	-	-	238	59	297	-	-	-
-	-	-	35	1	-	22	5	5	Tökel Togay kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından Menligazi biraderi Hacı Ahmed 3 Mayıs 76
-	-	-	35	1	-	8	2	5	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Abid zevcesi Sarıkız 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	41	5	5	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Rvan bin Tirlab 5 Nisan 76
-	-	-	35	1	-	100	2	5	Mankıt kabilesinden Gazikul ve Sağanav Efendi takımlarından Canus validesi Siluhan 3 Mayıs 76
-	40	-	-	-	-	4	-	-	-
20	9502	-	-	242	59	301	-	-	-
-	-	20	17	-	1	39	5	5	Kelembet kabilesinden Kelembetbek ve Süleyman Efendi takımlarından Hacı Mustafa bin Hoca Ahmed 5 Mart
-	-	-	35	1	-	14	1	5	Kumu kabilesinden Musa Efendi takımından Saami bin Abdülkerim 4 Haziran 76
-	-	-	35	1	-	7	2	7	Tökel Togay kabilesinden İsmailbek ve Hanefi Efendi takımlarından Mikail hemşiresi Kudihanım 3 Mayıs 76
-	-	20	17	-	1	82	6	5	Kavluz kabilesinden Haris ve Sevvid Mihri Efendi takımlarından Hacibay hemşiresi Han Melek 3 Mayıs 76
-	105	-	-	-	-	4	-	-	-
20	9607	-	-	244	61	305	-	-	-

Tarsus Sancağında vefat idüb bälâda muharrer zükür ve enas 305 nefr Nogay muhacirin cenazelerine ba-ilm u hayr tehiz ve tekfin masarifatı 9607 gurusı 20 para ba-ma'rifet şer'i şerif ve Tarsus beytü'l-mâl memuru vekili Hurşid Ağa ma'rifetiyle canib-i beytü'l-mâldan harc ve sarf olunduğunu mübeyyin iş bu mahalle şerh

Son Notlar: Derya DERİN PAŞAOĞLU

- 1 Tablodaki veriler K. Karpat'ın eserinde derlenmiştir. Kemal Karpat, **Osmanlı Nüfusu 1830-1914**, Timaş Yay., İstanbul 2010.
- 2 Karpat, a.g.e., s. 239, 240. (Müslüman, gayri Müslim toplam nüfus alınmıştır)
- 3 Karpat, a.g.e., s. 250.
- 4 Karpat, a.g.e., s. 270.
- 5 1831 nüfus verilerinde Adana Eyaleti içerisinde Alaiye Sancağıda vardır, ancak Nogay muhacirlerinin iskân yerleri arasında Alaiye bulunmadığı için toplamdan çıkardık. Ayrıntı için bkz. Karpat, a.g.e., s. 240.
- 6 Pamuk, Osmanlı Arşiv belgelerinde genellikle koza bazen penbe olarak anılmaktadır. Ulutaş, a.g.m., s. 1483.